Прилог 1А (у фолдеру Прилози за Стандард 1)

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
Број: 769/3 – **VI**
У Чачку, 03.04.2017. године

На основу члана 160.Статута Факултета (број: 700/1 од 29.03.2016.- пречишћен текст),

Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној дана 03.04.2017.године, доноси

ОДЛУКУ

1. Усваја се **Извештај Комисије за обезбеђење квалитета** на Агрономском факултету у Чачку за период од 2013. године до 2016.године са предлогом мера за унапређење квалитета.

2. **Извештај Комисије за обезбеђење квалитета** на Агрономском факултету у Чачку за период од 2013. године до 2016.године са предлогом мера за унапређење квалитета је саставни део ове одлуке.

Образложење

Наставно научно веће Факултета разматрало је Извештај Комисије за обезбеђење квалитета на Агрономском факултету у Чачку за период од 2013. године до 2016.године са предлогом мера за унапређење квалитета, и по спроведеној расправи донело одлуку као у диспозитиву.

Достављено:
- *декану*
- *Архиви*

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Д Е К А Н

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ЧАЧАК ОПШТА СЛУЖБА

проф.др Владета Стевић

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
Број: 2565 /6 –**XIX**
У Чачку 14.11.2019. године

На основу члана 170. статута Факултета, на седници која је одржана дана 14.11.2019. године, Наставно-научно веће доноси следећу

ОДЛУКУ

1. Усваја се допуна **Извештаја Комисије за обезбеђење квалитета** на Агрономском факултету у Чачку бр. 769/3 од 03.04.2017. године.

2. **Извештај Комисије за обезбеђење квалитета** на Агрономском факултету у Чачку бр. 769/3 од 03.04.2017. године је саставни део ове одлуке.

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
ДЕКАН
Проф. др Томо Милошевић

Прилог 1.3а (у фолдеру Прилози за Стандард 1)

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
Број: 2565 /5 –**XIX**
У Чачку 14.11.2019. године

На основу члана 170. статута Факултета, на седници која је одржана дана 14.11.2019. године,

Наставно-научно веће доноси следећу

ОДЛУКУ

1. Усваја се допуна **Акционог плана за обезбеђење квалитета рада** Агрономског факултета у Чачку за период 2019/2020.

2. Допуна **Акционог плана за обезбеђење квалитета рада** Агрономског факултета у Чачку за период 2019/2020. је саставни део ове одлуке.

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
ДЕКАН
Проф.др Томо Милошевић

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
32000 Чачак, Цара Душана 34
Тел: 032/303410; Факс: 032/303401
Е-пошта: afdekanat@kg.ac.rs; www.afc.kg.ac.rs

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА АГРОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА У ЧАЧКУ

КОМИСИЈА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

20. март 2017. године

УВОД

Агрономски факултет у Чачку Универзитета у Крагујевцу спровео је процес самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада након периода од четири године после добијања друге акредитације свих студијских програма (2013 и 2015. године) и акредитације високошколске установе (2013. године).

Агрономски факултет у Чачку приложио је Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета у оквиру 15 стандарда и урадио је све прилоге који су предвиђени у упутству за припремо документације за самовредновање и оцењивање квалитета.

У Извештају о самовредновању и оцењивању квалитета, у оквиру сваког појединачног стандарда посебно су обрађени следећи елементи:

а. Опис стања, анализа и процена стандарда;

б. У оквиру сваког стандарда, методом SWOT анализе, извршена је детаљна анализа предности, слабости, могућности које могу позитивно да утичу на побољшање стандарда и опасности или препреке које могу негативно да делују на побољшање стандарда и укупну активност Факултета. Анализа предности, слабости, могућности и опасности обављена је у складу са следећим категоријама процене:

SWOT анализа	**Квантификација процене за сваку извршену анализу дефинисана је ознакама**
S - (Strengths): предности **W** - (Weaknesses): слабости **O** - (Opportunities): могућности **T** - (Threats): опасности	**+++** → високо значајно **++** → средње значајно **+** → мало значајно **0** → без значајности

в. Приказан је предлог мера и активности за унапређење квалитета.

Агрономски факултет у Чачку извршио је анализу следећих стандарда о самовредновању и оцењивању квалитета:

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
Стандард 4: Квалитет студијског програма
Стандард 5: Квалитет наставног процеса
Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
Стандард 8: Квалитет студената
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
Стандард 11: Квалитет простора и опреме
Стандард 12: Финансирање
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
Стандард 15: Квалитет докторских студија*

*Стандард 15 - Квалитет докторских студија је допуна Извештаја Комисије за обезбеђење квалитета на Агрономском факултету у Чачку (усвојена одлуком о допуни донешеном од стране НН већа Агрономског факултета у Чачку број 2565/6 од 14.11.2019. године – **Прилог 15А**), а основни Извештај је усвојен одлуком НН већа Агрономског факултета у Чачку број 769/3 од 03.04.2017. године (**Прилог 1А**).

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О АГРОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ

(а. формирање Факултета, б. формирање студијских програма, в. акредитација, г. спољашња провера квалитета, д. наставни кадар и ђ. просторни услови)

а) Агрономски факултет у Чачку Универзитета у Крагујевцу је државна високошколска установа која је почела са радом 09. октобра 1978. године. Подстицај за оснивање Агрономског факултета у Чачку дали су Скупштина општине Чачак и Универзитет „Светозар Марковић“ у Крагујевцу. На основу поднетог Елабората о друштвеној и економској оправданости оснивања Агрономског факултета у Чачку, Веће удруженог рада и Друштвено-политичко веће Скупштине СР Србије, закључили су да постоји друштвена и економска оправданост оснивања Агрономског факултета у Чачку. Кадровску основу за почетни рад Агрономског факултета у Чачку дали су Институт за воћарство у Чачку, Институт за стрна жита у Крагујевцу и Виша пољопривредна школа у Чачку.

б) У школској 1978/1979. години уписана је прва генерација судената Агрономског факултета – Општи смер, са циљем школовања високостручних кадрова који треба да стекну општа знања и вештине из различитих области пољопривреде и да их примене на сопственом имању, у пољопривредним задругама, комбинатима и то превасходно на простору брдских и планинских крајева наше земље где доминира уситњен земљишни посед и разноврсна пољопривредна производња (ратарство, воћарство, сточарство и др.).

На основу уочених захтева који је постављала прехрамбена индустрија наше земље за школованим кадровима, Агрономски факултет у Чачку школске 1999/2000. године оснива нови смер, под називом Технологија пољопривредних и прехрамбених производа. У циљу пружања комплетне понуде знања из области аграра, Агрономски факултет у школској 2002/2003. години оснива смер Менаџмент у пољопривреди, који од школске 2007/2008. године мења назив у Агроекономски смер.

Одређени број јако угледних и светски познатих и признатих професора који је некада радио на Факултету и њихове високе компетанције омогућиле су да од 1983. године започну израде докторских дисертација на Агрономском факултету.

У складу са потребама унапређења развоја, Агрономски факултет у школској 1991/1992. години оснива специјалистичке и магистарске студије из следећих области: Екологија и агротехника жита, Екологија и агротехника индустријских биљака, Екологија и агротехника повртарских биљака, Помологија, Физиологија и исхрана домаћих животиња, Микробиологија, Заштита и уређење земљишта, а од школске 2003/2004. године уводи специјалистичке студије из области Заштите биљака.

в) Генеза формирања студијских програма у складу са Законом о високом образовању Р. Србије ("Сл. гласник РС", бр. 76/2005, 100/2007 - аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013 и 99/2014) и акредитација високошолске установе и студијских програма:

У складу са Законом о високом образовању Р. Србије, принципима Болоњске декларације и прописаним стандардима за акредитацију од стране Националног савета за високообразовање, Агрономски факултет у Чачку је 2008. године утврдио своје основне задатке, поставио циљеве даљег развоја и направио план рада установе у наредном периоду. У циљу осавремењавања постојећих и израде нових студијских програма Агрономски факултет је извршио детаљну анализу и сагледао тренутну потребу за високообразовним кадровима из области пољопривреде и прехрамбене индустрије у Р. Србији и при томе је реално сагледао своје кадровске и просторне могућности, на основу чега је израдио студијске програме у складу са стандардима за акредитацију високошколских установа, и то: студијски програми основних академских студија Општа агрономија (240 ЕСПБ), Прехрамбена технологија (240 ЕСПБ), Воћарство и виноградарство (240 ЕСПБ) и Зоотехника (180 ЕСПБ); студијски програми мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ); студијски програми мастер

академских студија Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) и студијски програм докторских академских студија Агрономија (180 ЕСПБ).

в.1) Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије сагледала је и оценила достављену документацију и постојеће услове за рад Факултета, и донела одлуку о акредитацији установе и акредитацији свих пријављених студијских програма, и то:

1. Уверење о акредитацији високошколске установе, број: 612-00-1440/2/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
2. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Општа агрономија (240 ЕСПБ), број: 612-00-1440/4/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
3. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Прехрамбена технологија (240 ЕСПБ), број: 612-00-1440/6/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
4. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Воћарство и виноградарство (240 ЕСПБ), број: 612-00-1440/8/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
5. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Зоотехника (180 ЕСПБ), број: 612-00-1440/10/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
6. Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ), број: 612-00-1440/12/2008-04, Београд, 20.03.2009. године;
7. Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ), број: 612-00-838/2010-04, Београд, 19.07.2010. године;
8. Уверење о акредитацији студијског програма докторских академских студија Агрономија (180 ЕСПБ), број: 612-00-1440/14/2008-04, Београд, 20.03.2009. године.

На основу добијених уверења о акредитацији студијских програма и акредитацији установе, Министар просвете и науке Републике Србије издаје Агрономском факултету у Чачку дана 30.06.2011. године **дозволу за рад** бр. 612-00-00446/2011-04.

в.2) У складу са законом, Агрономски факултет поново (по други пут) је акредитовао студијске програме и установу, након периода од 5 године, односно 30.08.2013. године. Комисија за акредитацију и проверу квалитета донела је одлуку о акредитацији установе и акредитацији свих пријављених студијских програма, и то:

1. Уверење о акредитацији високошколске установе, број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;
2. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Општа агрономија (240 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;
3. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Прехрамбена технологија (240 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;
4. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Воћарство и виноградарство (240 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;
5. Уверење о акредитацији студијског програма основних академских студија Зоотехника (180 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;
6. Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;

7. Уверење о акредитацији студијског програма докторских академских студија Агрономија (180 ЕСПБ), број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године;

У 2013. години студијски програм мастер академских студија Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) имао је уверење о акредитацији до 2015. године јер је по први пут акредитован 19.07.2010. године

в.3) Током 2015. године Агрономски факултет подноси документацију за поновну (другу) акредитацију студијског програма мастер академских студија Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) и нову документацију за акредитацију мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) који је Факултет, према исказаним потребама друштва осавременио и у студијски програм увео 4 модула, и то: модул 1 - Ратарство и повртарство, модул 2 - Воћарство и виноградарство, модул 3 - Заштита биљака и модул 4 - Зоотехника. Комисија за акредитацију и проверу квалитета сагледала је и оценила достављену документацију и донела је одлуку о поновној акредитацији пријављених студијских програма, и то:

1. Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ), број: 612-00-00204/2015-04, Београд, 06.03.2015. године;
2. Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ) са 4 модула, и то: модул 1 – Ратарство и повртарство, модул 2 – Воћарство и виноградарство, модул 3 – Заштита биљака и модул 4 - Зоотехника, број: 612-00-00204/2015-04, Београд, 06.03.2015. године;

г) У 2013. години Агрономски факултет у Чачку поднео је комисији за акредитацију и проверу квалитета Зактев за спољашњу проверу квалитета и Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета са целокупном пратећом документацијом. На основу приложене документације и обављене посете Агрономском факултету од стране Подкомисије која је обавила непосреди увид у рад Факултета као и на основу извештаја два независна рецензента, Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној 29.03.2013. године, бр. 612-00-00386/2013-04, усвојила је Извештај о спољашњој провери квалитета Агрономског факултета у Чачку. У закључном коментару Извештаја о спољашњој провери осигурања квалитета Комисија за акредитацију и проверу квалитета навела је следеће: "Агрономски факултет Универзитета у Крагујевцу је квалитетно обрадио извештај о самовредновање и показао да испуњава све циљеве и задатке предвиђене стандардима. Агрономски факултет је релативно мала високошколска установа, добро организована, која води рачуна о свим процесима рада на Факултету, чиме је у великој мери доказала да поштује принципе Болоњског процеса и Закона о високом образовању Републике Србије. Посебно истичемо висок квалитет наставника, сарадника и ненаставног особља и одличне међуљудске односе што је гаранција образовања кадрова за понос Републике Србије".

Агрономски факултет у Чачку је током прве и друге акредитације високошколске установе (2009 и 2013) као и током прве и друге акредитације свих пријављених студијских програма (2009, 2013 и 2015) добио је акредитацију без било каквих примедби или акта упозорења. Такође, у 2013. години Агрономски факултет је добио позитиван и похвалан Извештај о спољашњој провери осигурања квалитета од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета.

д) Наставу на студијским програмима реализује укупно 45 наставника и сарадника, од чега је 44 наставника и сарадника запосленио са 100% радним временом, 1 наставник је запослен са 20% радним временом у устнови и 7 наставника су ангажовани на основу уговора о допунском раду. У 100% радном односу на Агрономском факултету 14 наставника је у звању редовни професор, 9 наставника је у звању ванредни професор, 10 наставника је у звању доцент и 1 наставник у звању предавач (наставник страног језика). У реализацији наставе учествује и 9 сарадника у звању асистент и 1 у звању сарадник у настави.

Наставници и сарадници Фкултета своје активности спроводе у оквиру 9 катедри, и то:

1. Катедра за хемију и хемијско инжењерство
2. Катедра за биологију, микробиолошку биотехнологију и заштиту биља и производа
3. Катедра за земљиште и механизацију
4. Катедра за ратарство и повртарство
5. Катедра за воћарство и виноградарство
6. Катедра за сточарство и технологију прераде анималних сировина
7. Катедра за прехрамбену технологију
8. Катедра за организационо-економске науке и
9. Катедра за математику, физику и техничке науке.

Сходно стеченом научном звању, наставници и сарадници Факултета припадају групацијама 24 различите научне области, и то: 1. Биологија 2. Хемија 3. Математичко-статистичка област 4. Енглески језик 5. Аграрна економија 6. Микробиологија 7. Воћарство 8. Виноградарство 9. Ратарство и крмно биље 10. Повртарство 11. Сточарство 12. Исхрана домаћих животиња и технологија производње хране за животиње 13. Ветерина 14. Технологија анималних сировина 15. Технологија биљних сировина 16. Инжењерски процеси 17. Физика 18. Заштита биљака 19. Генетика и оплемењивање биљака 20. Пољопривредна механизација 21. Физиологија биљака 22. Педологија 23. Мелиорације и 24. Агрохемија.

ђ) Укупна бруто површина објеката Агрономског факултета износи 3.341 m^2. Сви објекти су у власништву Факултета. Факултет поседује 18 просторија намењених за одржавање наставе (амфитеатар, учионице, вежбаонице, лабораторије, библиотечки простор и читаоница). По једном студенту, на свим нивоима студија, припада површина од 6,14 m^2 бруто простора.

На Факултету постоји 13 лабораторија, и то: лабораторија за биологију, микробиологију, хемију, биохемију, агрохемију, педологију, моторе и тракторе, ратарство и повртарство, воћарство, заштиту биља, инструменталне методе, прехрамбену технологију и информатику. Библиотечки фонд чини 14.377 књига које су релевантне за изучавање научних и стручних дисциплина из области биотехнолошких наука. Студентима је на располагању читаоница и информатичка лабораторија која има 21 радно место и опремљена је савременим рачунарима који су повезани на акемску мрежу са неограниченим и јако брзим приступом интернету.

До 01. фебруара 2017. године диплому Агрономског факултета у Чачку стекло је 1322 студента на основним академским студијама, 107 студената на специјалистичким студијама, 50 студената на мастер академским студијама, 44 студената на магистарским студијама и 27 доктора наука.

Локација факултета

Агрономски факултет налази се у мирном делу Чачка, у улици Цара Душана 34, недалеко од ужег центра града (Слика 1). У непосредној близини факултета је Студентски дом, Студентски ресторан, Факултет техничких наука, Висока школа техничких струковних студија, Основна школа „Вук Караџић“, Средња техничка школа, Музичка школа, Спортски центар „Младост“ са базенима, атлетском стазом и спортским теренима, и градски парк.

Сл. 1. Локација Агрономског факултета у Чачку

ДЕЛАТНОСТ АГРОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА

Факултет обавља своју образовну делатност кроз извођење академских студијских програма: основне академске студије (студије првог степена), мастер академске студије (студије другог степена) и докторске академске студије (студије трећег степена).

Основне академске студије на Агрономском факултету имају 180 ЕСПБ и 240 ЕСПБ. Студијски програми ОАС Општа агрономија, ОАС Прехрамбена технологија и ОАС Воћарство и виноградарство имају 240 ЕСПБ што одговара периоду студирања од четири године или осам семестара, а студијски програм ОАС Зоотехника има 180 ЕСПБ што одговара периоду студирања од три године или шест семестара. Студијски програми ОАС Општа агрономија (240 ЕСПБ) и ОАС Прехрамбена технологија акредитовани су за упис од по 40 студената, а студијски програми ОАС Воћарство и виноградарство (240 ЕСПБ) и ОАС Зоотехника (180 ЕСПБ) акредитовани су за упис од по 20 студената.

Мастер академске студије (Агрономија и Прехрамбена технологија) имају по 60 ЕСПБ што одговара периоду студирања од једне године или два семестра. При томе, МАС Агрономија (60 ЕСПБ) акредитоване су за укупни број од 32 студената у оквиру 4 модула, и то: Модул 1 - Ратарство и повртарство, Модул 2 - Воћарство и виноградарство, Модул 3 - Заштита биљака и Модул 4 – Зоотехника, а студијски програм МАС Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) акредитован је за упис 16 студената.

Докторске академске студије Агрономија трају три године или шест семестара и имају 180 ЕСПБ уз претходно остварен обим студија од најмање 300 ЕСПБ на основним академским и мастер академским студијама. ДС Агрономија (180 ЕСПБ) акредитоване су за упис 12 студената.

Ради обезбеђења квалитета наставног процеса Факултет изводи наставни процес тако да на основним академским студијама групе за предавања износе до 180

студената, за аудиторне вежбе до 60 студената, а групе за лабораторијске вежбе не прелазе 20 студената. На мастер академским студијама група за предавања износи 32 студента, за аудиторне вежбе 16 студената, а за лабораторијске вежбе група не прелази број од 8 студената. На докторским академским студијама обезбеђен је рад у малим групама и одвија се у лабораторијама Факултета.

Агрономски факултет као научно-истраживачка установа подстиче наставно особље да се активно бави научно-истраживачким радом. У том смислу врши се набавка и одржавање научно-истраживачке опреме и простора, подстиче се међународна сарадња, развија информациони систем, школује се наставни подмладак, издају књиге и друге публикације, организују се међународни студентски и домаћи научни скупови, набавља се међународна и домаћа научна и стручна литература.

Факултет обавља своју издавачку делатност публиковањем часописа Acta Agriculturae Serbica од 1996. године до данас (ISSN 0354-9542. Тренутна категоризација часописа је М53).

Агрономски факултет већ двадест и две године за редом организује научно-стручну коференцију под називом „Саветовање о биотехнологији – са међународним учешћем“ (радови публиковани у Зборнику саветовања о биотехнологији се категоришу у групи М63). Поред наведеног, Факултет сваке друге године, организује студентску конференцију, под називом „Смотра научних радова студената агрономије“ где поред студената Агрономског факултета у Чачку и студената са свих пољопривредних факултета у Србији, активно учешће узимају и студенти и њихови професори из иностранства (Русија, Украјина, Чешка, Хрватска, Црна Гора, БиХ, Македонија и др.). Такође, студенти Агрономског факултета одлазе на сличне конференције у земљи и иностранству.

Сваке године, студенти Агрономског факултета учествују на скупу под називом „Агрономијада“ која представља сусрет студената пољопривредних факултета из земље и окружења. Ова манифестација пружа могућност да студенти са различитих Универзитета стекну нова познанстава и пријатељстава и да у такмичарском делу искажу своје способности кроз квизове знања из стручних наставних дисциплина, представљање стручних и научних радова и да се докажу као добри спортисти у такмичењу са колегиницама и колегама са других факултета.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ НА АГРОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ У ЧАЧКУ (шк. 2016/2017. година)

Врста студија, назив студијских програма, научне области, академски називи и планирани број студената за упис у прву годину студија

Редни број	**Врста студија**	**Назив студијског програма**	**Област**	**Стручни, академски и научни назив**	**Планирани број студената за упис; (Планирани укупни број студ. за студијски прог.)**
1.	Основне академске студије	**Општа агрономија** (240 ЕСПБ)	Биотехничке науке	Дипломирани инжењер пољопривреде	**40 (40 x 4 год = 160)**
2.	Основне академске студије	**Прехрамбена технологија** (240 ЕСПБ)	Технолошко инжењерство	Дипломирани инжењер технологије	**40 (40 x 4 год = 160)**
3.	Основне академске студије	**Воћарство и виноградарство** (240 ЕСПБ)	Биотехничке науке	Дипломирани инжењер пољопривреде	**20 (20 x 4 год = 80)**
4.	Основне академске студије	**Зоотехника** (180 ЕСПБ)	Биотехничке науке	Инжењер пољопривреде	**20 (20 x 3 год = 60)**
5.	Мастер академске студије	**Агрономија** (60 ЕСПБ) са 4 модула, и то: **Модул 1** - Ратарство и повртарство **Модул 2** - Воћарство и виноградарство **Модул 3** - Заштита биљака **Модул 4** - Зоотехника	Биотехничке науке	Мастер инжењер пољопривреде	**32 (32 x 1 год = 32)**
6.	Мастер академске студије	**Прехрамбена технологија** (60 ЕСПБ)	Технолошко инжењерство	Мастер инжењер технологије	**16 (16 x 1 год = 16)**
7.	Докторске академске студије	**Агрономија** (180 ЕСПБ)	Биотехничке науке	Доктор наука - биотехничке науке	**12 (12 x 3 год = 36)**
				Планирани број студената за упис у прву годину студија →	**180**
				Укупни планирани број студената за упис на свим студијским програмима и свим годинама студија →	**544**

Шема акредитованих студијских програма академских студија I, II и III степена који се реализују на Агрономском факултету у Чачку (шк. 2016/2017. година)

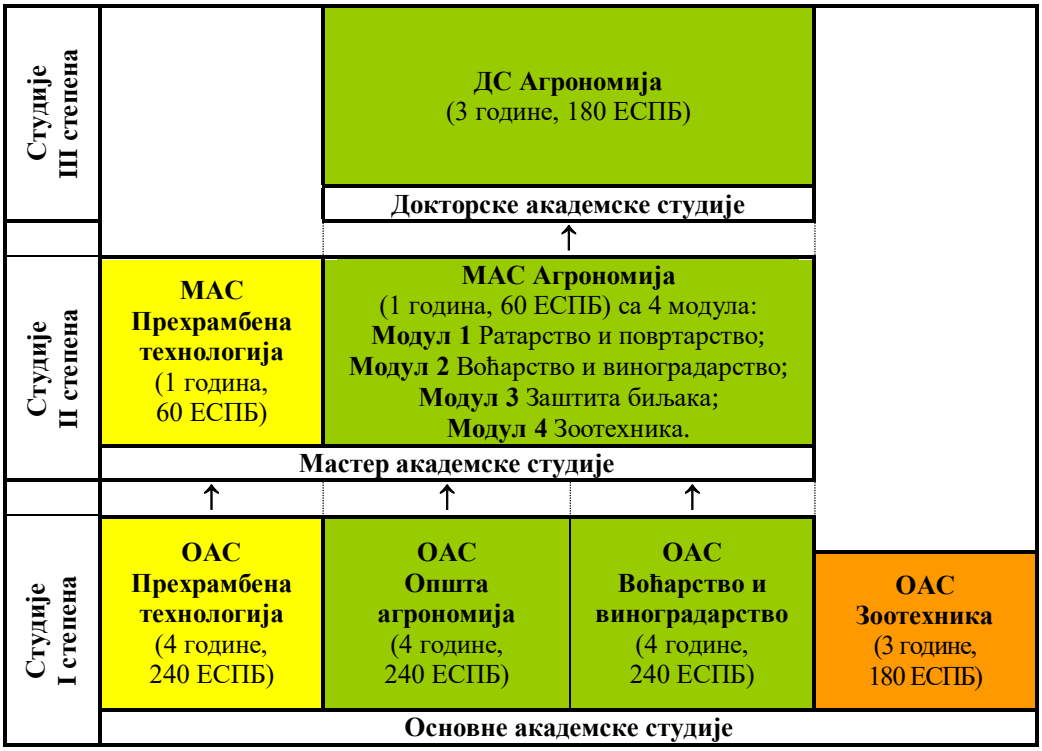

Мисија Агрономског факултета

Агрономски факултет у Чачку Универзитета у Крагујевцу остварује своју основну мисију кроз испуњавање академских стандарда у образовању младих генерација. У том циљу, Агрономски факултет је од свог оснивања, шк. 1978/1979. година, у више наврата, вршио измене и допуне студијских програма, и то у складу са друштвеним и привредним потребама. У складу са актуелним развојем примарне пољопривредне произвдње и прехрамбене индустрије, превасходно на простору брдских и панинских крајева Републике Србије, Агрономски факултет у Чачку конципиро је своју мисију. Да би остварио своју основну мисију, Агрономски факултет се трајно определио ка унапређењу квалитета високог образовања и укључивања у јединствени Европски простор високог образовања.

Упоредо са развојем студијских програма и квалитета образовања, Агрономски факултет развија сопствени наставни кадар и обезбеђује савремену техничку опрему за обављање научно-истраживачког рада.

Агрономски факултет у Чачку настоји да обезбеди услове за стручно и научно усавршавање наставника и сарадника. Факултет се бави организовањем научних и стручних скупова, публикује научни часопис и настоји да изврши пренос стечених знања и вештина у привреду и друштво.

У циљу стварања нових перспектива развоја друштва мисија Агрономског факултета у Чачку испољава се и кроз очување достојанства и угледа Универзитетских наставника и сарадника применом строгих моралних и етичких вредности.

Визија Агрономског фаултета

Агрономски факултет у Чачку усвојио је визију даљег развоја. Као значајна и препознатљива образовна установа у области пољопривреде и прехрамбене технологије, Факултет намерава да заузме водеће место у развоју образовања и науке у Централној и Западној Србији, и на ширем, регионалном простору. Визија Агрономског факултета у Чачку садржана је у дефинисању свих аспеката развоја савременог образовања и научноистраживачког рада који је компатибилан са Агрономским факултетима у земљама чланицама Европске Уније. Визија се заснива на сталној потреби усавршавања наставника и сарадника и повећању компетенција и вештина студената. Остваривање развојне визије Агрономског факултета у Чачку неминовно прати мобилности студената и наставника као један од основних услова за стицање додатних знања и упознавања са савременим научним методама и новим технологијама које могу бити примењиве на нашим просторима и допринети унапређењу примарне пољопривредне производње и прехрамбене индустрије у Србији.

Визија Агрономског факултета у Чачку садржана је у дефинисању свих аспеката развоја савременог образовања и научноистраживачког рада који је компатибилан са Агрономским факултетима у земљама чланицама Европске Уније и Руске федерације. Визија унапређења квалитета наставе подразумева побољшање предавачких способности наставника и сарадника. Заснива се на сталној потреби усавршавања наставника и сарадника и повећању компетенција и вештина студената.

Визија побољшања квалитета и броја научно-истраживачких резултата испољава се у настојању Факултета за успостављањем партнерских веза са истакнутим Универзитетима и научним институтима. Успостављањем шире научне сарадње Факултет би усвојио позитивне трендове глобалног система савременог научног истраживања. Интензивнија сарадања Факултета у оквиру реализације научних пројеката са међународним институцијама допринела би повећању угледа и научних компетенција наставника и сарадника, како у нашој земљи, тако и у иностранству.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стратегије обезбеђења квалитета

Агрономски факултет у Чачку доставио је сву документацију која се односи на стандард 1, и то: **Прилог 1.1** Стратегија обезбеђења квалитета; **Прилог 1.2** Мере и субјекти обезбеђења квалитета и **Прилог 1.3** Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и **Прилог 1.3а** Одлука и допуна акционог плана за обезбеђење квалитета рада Агрономског факултета у Чачку за период 2019/2020 (број 2565/5 од 14.11.2019. године). Наведени прилози налазе се у докумету „Прилози за Стандард 1-14“ у оквиру кога је посебно представљен “прилог за Стандард 1“. Прилози су саствни део Извештаја о самовредновању и оцењивању квалитета Агрономског факултета у Чачку.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Агрономски факултет у Чачку је на седници Наставно научног већа одржаној 11.06.2008. године, бр. 1376/10, донео Одлуку о формирању прве Комисије за обезбеђење квалитета. На предлог Комисије за обезбеђење квалитета Наставно научно веће Агрономског факултета на седници одржаној 18.09.2008. године, бр. 1979/12-VI, утврдило је предлог, а Савет Агрономског факултета је на седници одржаној 19.09.2008. године усвојио документ „Стратегија обезбеђења квалитета и процедуре за обезбеђење квалитета на Агрономском факултету“. **(Прилог 1.1)**.

Стратегија обезбеђења квалитета Агрономског факултета у Чачку у потпуности одражава мисију и вредности факултета и директно је повезана са стратешким и оперативним плановима рада Факултета. Од свог усвајања, Стратегија обезбеђења квалитета доступна је јавности на интернет страници Агрономског факултета (www.afc.kg.ac.rs), у менију „Самовредновање“.

Стратегија обезбеђења квалитета садржи: Мере за обезбеђење система квалитета, Субјекте за обезбеђење квалитета и Области обезбеђења квалитета при чему је Факултет обезбедио активно учешће студената у самовредновању и оцењивању квалитета. Факултет се обавезао да ће се овом активношћу бавити периодично и систематски.

Мере за обезбеђење система квалитета **(Прилог 1.2)**

Агрономски факултет изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета. У том смислу, статутом Факултета утврђује послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и комисије за обезбеђење квалитета. Посебним мерама обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака културе обезбеђења квалитета.

Агрономски факултет је формирао Комисију за обезбеђење квалитета из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената.

Мере за унапређење рада Факултета обухватају низ активности којима ће се постићи жељени циљ унапређења квалитета у следећим областима:

- Усклађивање студијских програма по обиму и садржају са студијским програмима реномираних агрономских факултета у земљама Европске уније;
- Стално инвестирање у простор за наставу, аудио-визуелну опрему за наставу и научно-истраживачку опрему која се може користити и у процесу наставе, ради достизања националних и међународних стандарда у тој области;
- Усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;

- Поштовање критеријума за избор наставника и сарадника, и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;
- Стално инвестирање у простор и опрему за истраживање и редовно сервисирање постојеће опреме;
- Успостављање и ширење научне сарадње са реномираним научним центрима у свету, кроз заједничке научне пројекте и боравке наставника и сарадника Агрономскг факултета у тим центрима;
- Поштовање високих критеријума за издавање уџбеника наставника и сарадника, који су усклађени са националним и међународним стандардима;
- Стална набавка национално и међународно признатих уџбеника из области агрономије и прехрамбене технологије за библиотеку Агрономског факултета;
- Усклађивање броја ненаставних радника са националним и међународним стандарднима;
- Стална едукација ненаставног особља у областима њихових компетенција, у вештини комуникације и руковању информационим технологијама;
- Обезбеђење материјалне основе за рад представника студената на вредновању наставе;
- Пружање стручне помоћи студентима за успостављање методологије и спровођења вредновања наставе;
- Израда и примена процедура управљања документацијом и протока информација у органима управљања факултетом;

У намери да задржи квалитет постигнут у свим областима делатности, а посебно у области наставе као једној од најзначајнијих, те да га перманентно побољшава, Агрономски факултет у Чачку опредељен је да и надаље, непрекидно и систематски ради на обезбеђењу и унапређењу квалитета свога рада. Ради тога Факултет је предузео следеће кораке: Одлучио да систематски прати, оцењује, анализира и побољшава све своје активности, а нарочито да унапређује квалитет својих студијских програма, да примењује мере које гарантују обезбеђивање квалитета, да именује носиоце ових активности, чија су права и обавезе у поступку обезбеђивања квалитета јасно утврђене.

Такође, Факултет је утврдио области обезбеђења квалитета, тако да питање квалитета доведе до вишег нивоа који се односи на неговање и подстицање културе квалитета. У том смислу, све своје делатности повезао је на хармоничан, логичан и квалитетан начин.

Субјекти за обезбеђење квалитета **(Прилог 1.2)**

Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени на факултету и студенти.

Обезбеђење квалитета спроводи се кроз одговарајућа тела:

- Комисија за обезбеђење квалитета (формира се од чланова запослених на факултету и студената),
- Наставно-научно веће,
- Комисија за научноистраживачки рад,
- Комисија за издавачку делатност,
- Студентски парламент и његове комисије.

Права и обавезе свих субјеката обезбеђења квалитета регулисана су статутом Факултета и правилницима за издавачку делатност, за научноистраживачки рад, за одржавање наставе и испита и правилником за обезбеђење квалитета.

Сви субјекти имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

Области обезбеђења квалитета **(Прилог 1.2)**

Области обезбеђења квалитета су: студијски програми, настава, научно истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка и процес управљања. Агрономски факултет у Чачку обезбеђује одређене услове квалитета

у свакој од наведених области, према плану и поступцима наведеним у стратешком акционом плану и процедурама система квалитета за одговарајуће области.

За спровођење Стратегије обезбеђења квалитета урађен је акциони план, који је усвојен на седници Наставно-научног већа Агрономског факултета од 04.02.2013. године бр. 271/11-II. Како су временски термини предвиђени за испуњавање одређених активности акционим планом из 2013. године на истеку рока, Агрономски факултет у Чачку је на седници Наставно научног већа од 20.03.2017. године, бр. 631/6-V, усвојио нови Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, за временски период 2017-2020. године **(Прилог 1.3)**. У новом Акционом плану дефинисане су активности, одговорни субјекти за њихово спровођење, рокови, циљеви које треба достићи и показатељи достигнућа циљева и ресурси који су потребни за остварење циљева. Акциони план је направљен на основу резултата анкета студената и мишљења наставника и сарадника факултета који су били укључени у оцењивање квалитета наставног процеса на свим студијским програмима Факултета.

Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Агрономски факултет у Чачку остварио је циљеве и испунио услове постављене стандардом 1: (1) Има Стратегију обезбеђења квалитета која садржи све потребне елементе; (2) Стратегију обезбеђења квалитета усвојила су одговарајућа стручна и управна тела Факултета; (3) Стратегија је доступна јавности све време; (4) За спровођење стратегије биле су уведене процедуре Система квалитета, које су гарантовале доследност и следљивост активности на спровођењу стратегије; (5) Усвојен је Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, који садржи све потребне елементе.

б) SWOT анализа елемената стратегије обезбеђења квалитета

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:
- Постоји одговарајућа стратегија обезбеђења квалитета +++
- Постоји прецизан акциони план ++
- Постоје имплементиране процедуре за обезбеђење квалитета +++

СЛАБОСТИ:
- Недостатак одређених финансијских средстава за реализацију свих активности предвиђених Акционим планом +++
- Поједини субјекти за овезбеђење квалитета слабо су заинтересовани за примену мера квалитета +++

МОГУЋНОСТИ:
- Култура квалитета на Факултету је сваке године све виша ++
- Комисија за квалитет има више знања и искуства него пре 4 године +++
- Руководство факултета жели да побољша управљање квалитетом ++

ОПАСНОСТИ:
- Недостатак финансијских средстава за обезбеђење квалитета ++
- Јако мали број запослених је едукован у области управљања квалитетом +++

в) Предлог мера и активности за унапређење стратегије обезбеђења квалитета

- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом.
- Комисија за квалитет треба да изради додатне процедуре обезбеђења квалитета посебно у сегменту научноистраживачког рада.
- Комисија за квалитет треба да уведе чешћу контролу спровођења стратегије квалитета и на основу резултата контроле ревидира акциони план.
- С обзиром да Агрономски факултет има релативно мали број запослених потребно је чланове Комисије за квалитет ослободити дела других обавеза.

Акциони план за стандард 1			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Једнодневни семинари о принципима обезбеђења квалитета	Комисија за квалитет	Јун 2017. и Новембар 2017.	Извештај и презентације са семинара
Додатне процедуре обезбеђења квалитета	Комисија за квалитет и Секретар Факултета	Јун 2018.	Усвојене процедуре на седници НН већа
Увести годишњу интерну контролу спровођења Стратегије	Декан факултета и Комисија за квалитет	Новембар 2017.	Извештај о интерној контроли достављен декану и НН већу

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда и поступака за обезбеђење квалитета

Агрономски факултет у Чачку прихватио је скуп стандарда и одговарајућих поступака ради обезбеђења и унапређења квалитета својих студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког и стручног рада, наставника и сарадника, студената, уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, управљања факултетом и ненаставне подршке, простора и опреме и финансирања. При томе, Факултет је обезбедио активно учешће студената у самовредновању и оцени квалитета и обавезао се да ће се овом активношћу бавити периодично и систематски. Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 2): **Прилог 2.1** Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе; **Прилог 2.2** Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета и **Прилог 2.3** Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Ради формирања скупа стандарда и правила која ће перманентно примењивати, Агрономски факултет у Чачку је:

- Утврдио минималан ниво квалитета рада;
- Утврдио поступке обезбеђења квалитета рада, у свакој области свог деловања, као и кораке који морају бити предузети од стране појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета;
- Усвојио стандарде и поступке од стране Наставно-научног већа Факултета, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета;
- Обавестио наставнике, студенте и академску јавност о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета постављањем докуметације на интернет страницу Факултета (www.afc.kg.ac.rs);
- Прихватио обавезу перманентног преиспитивања и унапређивања стандарда и поступака.

Наставно-научно веће Агрономског факултета у Чачку усвојило је 16.09.2008. године документ под називом „Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета“ **(Прилог 2.1)**. Овим документом су утврђени стандарди квалитета наставе и надлежности појединих субјеката у систему мера обезбеђења квалитета.

У складу са правилницима о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, стандардима за спољашњу проверу квалитета високошколских установа и стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма, које је донео Национални савет за високо образовање и са Стратегијом обезбеђења квалитета рада, Агрономски факултет у Чачку је утврдио стандарде и поступке за обезбеђивање квалитета у следећим областима: а) студијски програми основних академсих студија, студијски програми мастер академских студија и студијски програми докторских академских студија, б) наставни процес, в) научно-истраживачки и стручни рад, г) наставници и сарадници, д) студенти, ђ) уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси, е) простор и опрема, ж) управљање Факултетом и ненаставна подршка.

План рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета предвиђају поступке и мере за све области обезбеђења квалитета **(Прилог 2.2)**.

Извештаји Комисије за овезбеђење квалитета за период 2013. до 2016. године за унутрашње осигурање квалитета усвојени су на седници Наствано-научног већа Агрономског факултета **(Прилог 2.3)**. Комисија за обезбеђење квалитета утврдила је

мере за унапређење рада факултета које обухватају низ активности којима се постиже жељени циљ унапређења квалитета. Усвојене су следеће активности:

- Усклађивање студијских програма по обиму и садржају са студијским програмима реномираних агрономских факултета у земљама Европске уније;
- Стално инвестирање у простор за наставу, аудио-визуелну опрему за наставу и научно-истраживачку опрему која се може користити и у процесу наставе, ради достизања националних и међународних стандарда у тој области;
- Усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;
- Поштовање високих критеријума за избор наставника и сарадника, и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;
- Стално инвестирање у простор и опрему за истраживање и редовно сервисирање постојеће опреме;
- Успостављање и ширење научне сарадње са реномираним научним центрима у земљи и свету, кроз заједничке научне пројекте и боравке наших наставника и сарадника у тим центрима;
- Поштовање високих критеријума за издавање уџбеника, који су усклађени са националним и међународним стандардима;
- Стална набавка национално и међународно признатих уџбеника из области агрономије и прехрамбене технологије за библиотеку Агрономског факултета;
- Усклађивање броја ненаставних радника са националним и међународним стандарднима;
- Стална едукација ненаставног особља у областима њихових компетенција, у вештини комуникације и руковању информационим технологијама;
- Обезбеђење материјалне основе за рад представника студената на вредновању наставе;
- Пружање стручне помоћи студентима за успостављање методологије и спровођења вредновања наставе;
- Израда и примена процедура управљања документацијом и протока информација у органима управљања

Сататутом Агрономског факултета одређени су Субјекти обезбеђења квалитета који чине:

- Комисија за обезбеђење квалитета,
- Наставно-научно веће,
- Комисија за научноистраживачки рад,
- Комисија за издавачку делатност,
- Студентски парламент и његове комисије.

Права и обавезе свих субјеката обезбеђења квалитета прецизно су регулисана и правилницима за: издавачку делатност, финансирање научноистраживачког рада на Факултету, одржавање наставе и испита.

Субјекти обезбеђења квалитета имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

Стратегија обезбеђења квалитета и процедуре за обезбеђење квалитета прецизно је утврдила области обезбеђења квалитета, и то у овиру следећих стандарда: студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка и процес управљања.

Ради сталног праћења и побољшавања квалитета свих својих делатности, Агрономски факултет у Чачку је формирао на основу Стратегије обезбеђења квалитета и процедура за обезбеђење квалитета организациону структуру која омогућава постизање и унапређење квалитета.

Агрономски факултет је:

- својим Статутом и другим актима утврдио послове и задатке наставника и сарадника, студената, Савета и Наставно-научног већа, Комисије за обезбеђење квалитета, Катедри и Студентског парламента у доношењу и примени стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета;
- посебно место у спровођењу стратегије и неговању културе квалитета обезбедио је својим студентима.
- предузео мере и чврсто се определио да изгради културу квалитета, тако да сви запослени и студенти буду едуковани о основама система квалитета, о стандардима које треба достићи и о својим правама и обавезама, када је у питању квалитет;
- утврдио акциони план за спровођење стратегије,
- усвојио стандарде и поступке за обезбеђење и унапређење квалитета рада,
- усвојио план рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета,
- усвојио поступке који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе,
- усвојио поступке и процедуре којима факултет крајем сваког семестра спроводи анкете студената о свим сегментима квалитета рада на факултету,
- усвојио је поступке и процедуре прикупља мишљење дипломираних студената о стеченим знањима и прикупља мишљење послодаваца о стеченим квалификацијама свршених студената Агрономског факултета.

На основу свих наведених формално-правних услова које је створио Агрономски факултет у Чачку, Комисија за обезбеђење квалитета разрадила је унутрашње механизме осигурања и унапређивања квалитета на нивоу Факултета, одредила је правила самовредновања и преузела је надлежности да разматра извештаје о самовредновању и даје своје мишљење декану и Наставно-научном већу Факултета о резултатима самовредновања услова и квалитета рада.

У циљу добијања објективних сазнања о квалитету рада на Агрономском факултету у Чачку, Комисија за обезбеђење квалитета израдила је пет различитих упитника намењених за анкетирање студената, запослених на Фаултету и послодаваца. То су следећи упитници: Анкете за студенате (3 упитника), Анкете за запослене на Агрономском факултету (1 упитник) и Анкете послодаваца (1 упитника).

Анализа позитивних елемената примене усвојене стратегије обезбеђења квалитета

1. Формирана Комисија за обезбеђење квалитета;
2. Усвајена процедура за обезбеђење квалитета;
3. Усвојено више правилника који се односе на примену квалитета;
4. Утврђена методологија за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда;
5. Усвојене мере и поступци у систему обезбеђења квалитета;
6. Сва усвојена документа везана за контролу квалитета доступна су јавности на интернет страници Факултета;
7. Усвојени Акциони план рада Факултета;
8. Обезбеђена активна улога студената Агрономског факултета у спровођењу стратегије;
9. Култура квалитета запослених на вишем је нивоу него раније;
10. Комисија за квалитет има више знања и искуства него пре 3 године;
11. Руководство Факултета је заинтересована за унапређење система обезбеђења квалитета;

Мере које би у наредном периоду утицале на побољшање примене стратегије обезбеђења квалитета

1. Комисија за обезбеђење квалитета треба да направи додатно разрађене процедуре обезбеђења квалитета;

2. Комисија за обезбеђење квалитета треба да уведе додатну контролу спровођења процедура квалитета и на основу резултата контроле ревидира план рада и процедура обезбеђења квалитета;
3. Комисија за обезбеђење квалитета треба да изради нове стандарде и поступке за проверу квалитета процеса оцењивања;
4. Комисија за обезбеђење квалитета треба да уведе контролу спровођења процедура квалитета и на основу резултата контроле ревидира процедуре обезбеђења квалитета;
5. Комисија за обезбеђење квалитета треба да спровести едукацију наставног, ненаставног особља и студената која се односи на стандарде квалитета с обзиром да је мали број запослених и студената вољан да се ангажује у области управљања квалитетом;
6. Секретар Факултета треба да изврши анализу свих правилника и осталих правних аката у току њихове примене, утврдити степен корелације између појединих аката, извршити евентуалне корекције и ускладити их са потребама обезбеђења и контроле квалитета.

Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Агрономски факултет у Чачку остварио је циљеве и испунио захтеве постављене стандардом 2, : (1) Има документ којим су постављени стандарди квалитета и утврђене надлежности појединих субјеката у систему мера обезбеђења квалитета под називом „Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета“; (2) Документ „План рада Комисије за обезбеђење квалитета и процедуре за праћење и унапређење квалитета“; (3) Поменути документи су доступни јавности; (4) Наставно-научно веће Факултета усвојило је годишњи Извештај Комисије за обезбеђење квалитета и применило је корективне мере у појединим активностима.; (5) Усвојена документа (**Прилог 2.**1 и **Прилог 2.2**) садрже све потребне елементе према упутству Комисије за акредитацију високошколских установа.

б) SWOT анализа стандарда и поступака за обезбеђење квалитета

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Постоји документ који регулише стандарде и поступке обезбеђења квалитета +++
- Постоји план рада и процедура за праћење квалитета +++
- Процедуре за обезбеђење квалитета прецизно дефинишу стандарде и поступке +++
- Сва усвојена документа повезана са обезбеђењем квалитета доступна су јавности на интернет страници Факултета +++
- Стандарди су усклађени са стандардима Националног савета и Комисије за акредитацију+++

СЛАБОСТИ:

- Недостају стандарди и поступци за проверу квалитета процеса оцењивања ++
- Стандарди за унапређење студијских програма нису довољно усклађени са стандардима развијених европских земаља ++

МОГУЋНОСТИ:

- Комисија за обезбеђење квалитета треба да повећа стандарде за израду докумената у вези квалитета+++

- Управа Факултета треба да инсистира да сваки наставник и сарданик доследно примењује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета+
- Култура квалитета запослених на вишем је нивоу него раније++

ОПАСНОСТИ:

- Преоптерећеност чланова Комисије за обезбеђење квалитета другим обавезама++
- Средства за рад на пословима обезбеђења квалитета нису предвиђена у буџету Факултета+++

в) Предлог мера и активности за унапређење стандарда и поступака за обезбеђење квалитета

- Комисија за обезбеђење квалитета треба да направи додатно разрађене процедуре обезбеђења квалитета.
- Комисија за обезбеђење квалитета треба да уведе контролу спровођења процедура квалитета и на основу резултата контроле ревидира план рада и процедура обезбеђења квалитета.
- Комисија за обезбеђење квалитета треба да направи стандарде и поступке за проверу квалитета процеса оцењивања.
- Ускладити стандарде за унапређење студијских програма са стандардима развијених европских земаља.
- Ослободити чланове Комисије за обезбеђење квалитета дела других обавеза.
- Предвидети средства за рад на пословима обезбеђења квалитета у финансијском плану Факултета.
- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом.
- Заменити чланове Комисије за обезбеђење квалитета који се не ангажују довољно.

Акциони план за стандард 2			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Ревизија постојећих процедура обезбеђења квалитета	Комисија за квалитет	Јун 2017.	Усвојене ревидиране процедуре на седници НН већа
Увести годишњу интерну контролу спровођења процедура система квалитета	Комисија за квалитет	Октобар 2017.	Извештај о интерној контроли достављен декану и НН већу
Једнодневни семинар о принципима обезбеђења квалитета	Комисија за квалитет	Мај 2017. и Октобар 2017.	Извештај и презентације са семинара

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена система обезбеђења квалитета

Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 3): **Прилог 3.1** Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи); **Прилог 3.2** Спроведене анкете; **Прилог 3.3** Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера и додатни **Прилог 3.3а** који садржи примере упитника на основу којих се обавља анкетирање студената, запослених и послодаваца.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Ради сталног праћења и побољшавања квалитета свих својих делатности, Агрономски факултет у Чачку је формирао организациону структуру која омогућава постизање и унапређење квалитета.

Статутом Агрономског факултета у Чачку (члан 191, 192, 193 и 194) утврђени су послови и задаци наставника и сарадника, студената, Савета и Наставно-научног већа, Комисије за обезбеђење квалитета, Катедри и Студентског парламента у доношењу и примени стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Факултет је формирао Комисију за обезбеђење квалитета, као стручно тело Наставно-научног већа, из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената **(Прилог 3.1)**. Чланом 193 Статута Агрономског факултета у Чачку предвиђене су спедеће надлежности Комисије за квалитет, и то: Припрема предлог Стратегије обезбеђивања квалитета и сачињава акционе планове за спровођење Стратегије; Припрема предлог побољшања стандарда, процедура и метода провере квалитета, у складу са стандардима Националног савета за високо образовање; Развија унутрашње механизме осигурања и унапређивања квалитета на нивоу Факултета; Одређује правила самовредновања; Разматра извештаје о самовредновању и даје своје мишљење; Подноси извештај Наставно-научном већу о стању у области квалитета најмање једанпут годишње; Предлаже, по потреби, ванредно самовредновање у појединим областима; Прати остваривање Стратегије, стандарда и процедура обезбеђивања квалитета и предлаже мере за отклањање уочених неусаглашености, у циљу побољшања квалитета; Обавља и друге послове од значаја за унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услвоа рада.

Посебно место у спровођењу стратегије и неговању културе квалитета Факултет је обезбедио својим студентима. Агрономски факултет је чврсто опредељен да изгради културу квалитета, тако да сви запослени и студенти буду едуковани о основама система квалитета, о стандардима које треба достићи и о својим правама и обавезама, када је у питању квалитет;

Комисија за обезбеђење квалитета спроводи сваке године, при крају семестара, (у јануару и мају месецу) евалуацију процеса наставе, а на сваке три године самовредновање целе установе и свих студијских програма. Непосредни посао око прикупљања података спроводи Комисија за самовредновање коју својом одлуком одређује декан Факултета. Евалуација се обавља за сваки студијски програм. Комисија за самовредновање прикупља потребне податке и документа, и обавезно спроводи анонимно анкетирање студената **(Прилог 3.2)** према усвојеним анкетама. Када обаве анкете и прикупе податке, Комисија за самовредновање сачињава извештаје, који се потом разматрају. Сходно резултатима извештаја декан Факултета примењује одређене корективне мере.

На Агрономском факултету у Чачку се реализује анкетирање у оквиру 5 различитих упитника намењених студентима, запосленим на Фаултету и послодавцима са циљем добијања сазнања о квалитету рада (**Прилог 3.3а**). То су следећи упитници:

а) Анкете за студенате

Упитник бр. 1 – Оцењивање квалитета предавања/вежби. Студенти попуњавају упитник за сваки предмет који су слушали у одређеном семестру. Термини анкетирања су у последњој недељи јесењег и последњој недељи пролећног семестра.

Упитник бр. 2 – Попуњавају студенти након одслушане наставе за дату академску годину са циљем вредновања наставе, студијских прграма и услова рада. Тада су студенти у прилици да конкретно оцене наставнике и сараднике, опремљеност факултета наставним средствима, рад појединих организационих целина (студентске организације, студентскае службе, библиотеке), рад управе Факултета – декана и продекана за наставу.

Упитник бр. 3 – Попуњавају свршени студенти. Анкетирају се свршени студенти при добијању дипломе, а оцењују квалит студијског програма и могућност примене стечених знања у пракси.

б) Анкете за запослене на Агрономском факултету

Упитник бр. 4 – Попуњавају сви запослени на факултету. Анкетни лист за запослене на Факултету садржи питања из области вредновања наставног процеса (упитник испуњава само наставно особље), вредновање студијских програма (упитник испуњава само наставно особље), вредновање услова рада (упитник испуњава само наставно особље) и вредновање управљачке структуре (упитник испуњавају сви запослени).

в) Анкете послодаваца

Упитник бр. 5 – Попуњавају послодавци који запошљавају дипломиране студенте. Послодавци процењују ниво теоријских и практичних знања у струци и ниво организационих вештина дипломираних студената.

Анализа резултата анкета и документ о усвајању корективних мера **(Прилог 3.3)** указују на примену мера које су несумљиво утицале на унапређење квалитета наставног процеса и свих других активности на Факултету. Резултати анкета су приказани за период од 2013. до 2016. године

Од шк. 2008/2009. године реализује се настава на 7 акредитованих студијских програма. Процес самовредновања услова и квалитета рада започео је од 2008. године. У периоду од 2008 до 2012. године утврђен је значајан помак у постизању вишег квалитета рада, а од 2013 до 2016. године примењене су значајне мере које су додатно утицале на побољшање услова и квалитета рада, као што су:

Настава

1. Упорним радом руководства факултета и отклањањем уочених слабости, значајно се побољшао квалитет наставног процеса;
2. Распоред одржавања наставе објављује се правовремено на огласној табли и сајту Факултета;
3. Распоред испита за свих шест испитних рокова објављује се за дату школску годину у новембру месецу, тако да студенти, наставници и сарадници могу на време да планирају свој годишњи календар активности;
4. Редовност извођења наставе је апсолутна и у потпуности је заступљена;
5. Редовност обављања испита је у складу правовремено објављеном и истакнутом распореду одржавања испита и у потпуности је заступљена;
6. Термини пријема испитних пријава у потпуности су се поштовали:
7. Процедура пријаве, израде и одбране завршних радова у потпуности је заступљена.
8. Термини овере семестра и уписа у наредну школску годину у потпуности су се поштовали;
9. Процедура пријема студената на основне, мастер и докторске студије била је у потпуном складу са Законом, Статутом Факултета и правилницима који се односе на ову област;
10. Повећало се задовољство студента о квалитету наставе.

11. Повећала се информисаност студената о режиму студија. У шк. 2012/2013. години довољан степен информисаности исказало је 87,70% студената, а шк. 2013/2014. години 87,73% студената, у шк. 2014/2015. години 90,20%, а у шк. 2015/2016. години 86,20% студената.
12. Из године у годину расте интерес студената за коришћење читаонице Факултета.
13. Унапређен је рад Студентске службе. У шк. 2012/2013. години изузетно добру и задовољавајућу оцену о раду Студентске службе дало је 70,10% анкетираних студената, у шк. 2013/2014. години 86,10%, у шк. 2014/2015. години 89,50%, а у шк. 2015/2016. години позитивном оценом рад Студентске службе оценило је 83,70% од укупног броја анкетираних студената.
14. Рад продекана за наставу је такође унапређен. У шк. 2012/2013. години рад продекана за наставу позитивно је оцењен од стране 65,8% анкетрираних студената, у шк. 2013/2014. години 65,20% студената, у шк. 2014/2015. години 87,90%, а у шк. 2015/2016. години 80,50% анкетираних студената изјаснило се да је рад продекана за наставу изузетно добар.

Наука

1. Повећао се број и квалитет научно-истраживачких резултата.
2. Укупни број радова публикованих у часописима са SCI листе за 45 наставника и сарадника (35 наставника + 10 сарадника) за период од последњих 6 година износи 214 радова, односно 35,6 радова годишње. Сходно наведеном, просечни број радова по једном запосленом износи 0,79 радова годишње за период од шест година
3. Посматрано за наставнике и сараднике
4. Од укупно 35 наставника, 34 наставника или 97,1% испуњава услове за менторство на докторским студијама (услов: минимално 5 и више радова публикованих у часописима на SCI листи). У односу на период од пре 4 године број ментора се повећао за 61,8%.
5. Укупно 88,8% наставника и сарадника укључени су у реализацију пројеката које финсира Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Организационо-материјални услови за рад

У претходном периоду (2012-2016) учињени су значајни помаци у обезбеђивању квалитетнијих услова за обављање наставе и свеукупни рад на Факултету, и то:

1. Изградња и реконструкција просторних капацитета

1.1. У претходном периоду су уложена значајна средства у реконструкцију, изградњу или надградњу и пренамену просторија у оквиру зграде Агрономског факултета у складу са захтевима и потребама;

1.2. Урађен је пројекат изградње микробиолошке лабораторије (вредност пројекта је 4.760.101,00 динара);

1.3. Урађен је пројекат реконструкције амфитеатра (вредност пројекта 51.554,41 €). Поред ове две капиталне инвестиције, планира се и већи број радова мањег обима на текућем одржавању простора.

2. Набавка опреме за научноистраживачки рад

У претходном периоду улагања у опрему углавном су била усмерена у правцу набавке капиталне опреме, која је у највећој мери и реализована. Набављена опрема се користи у вежбаоницама и лабораторијама на Агрономскиом факултету. Укупно **153 комада** ново набављене опреме има вредност од **477.806,00 Евра.** Од значајније опреме, набављени су:

2.1. Гасно масени хроматограф (за контролу улазних сировина, међупродуката и излазних продуката прехрамбене индустрије; за мерење токсичних супстанци у земљишту, води и ваздуху и др.);

2.2. HPLC (за издвајање, идентификацију и квантификацију неиспарљивих компоненатаиз пољопривредних и прехрамбених производа, шећера, масних киселина, пестицида, адитива, токсичних супстанци присутних у траговима, и др);

2.3. Soxhlet уређај (екстрактор) (екстракција масти из пољопривредних и прехрамбених производа);

2.4. Јединица за хидролизу (припрема узорака за екстракцију);

2.5. Атомски адсорпциони спектрофотометар;

2.6. Спектрофотометар, потенциостат, водено купатило, аутоклав, ламинар комора, шејкер, аналитички инструменти и апарати за припрему узорака и др.

У оквиру појединачних активности могао би се унапредити систем обезбеђења квалитета рада Агрономског факултета у Чачку, и то:

Настава:

1. Анализа и евалуација планова и програма основних, мастер и докторских студија,
2. Формирање нових студијских програма,
3. Анализа оправданости реализације појединих студијских програма,
4. Развој курикулума,
5. Дефинисање исхода стечених знања и вештина на академско-општеобазовним и теоријско-методолошким наставним дисциплинама која морају бити у функцији научно-стручних и стручно-апликативних наставних дисциплина,
6. Израда плана континуиране модернизације наставе и учења,
7. Избор и процена употребљивости одговарајућих показатеља ефикасности студирања,
8. Провера радног оптерећења студената,
9. Дефинисање начина вођења евиденције о предиспитним и испитним обавезама студената,
10. Формулисање предлога за побољшање ефикасности студирања,
11. Увођење савремених интерактивних метода у релизацији наставе,
12. Увођење континуиране процене знања на предметима,
13. Обезбедити квалитетније материјално-техничке услове за наставу,
14. По захтеву студента обезбедити додатну наставу и интензивне консултације,

Наука:

1. Обезбеђивање експерименталног поља за извођење научно-истраживачких огледа и практични рад студената,
2. Израда нормативних аката и докумената који ће помоћи у организацији научно-истраживачког рада,
3. Формирање базе података о тренутним истраживачким капацитетима факултета,
4. Афирмисање научно-истраживачког рада на факултету,
5. Израда стратегије унапређења научно-истраживачког рада на факултету,
6. Предлагање мера за квалитетнију организацију истраживачког рада,
7. Подстицање развоја научног подмладка факултета,
8. Подстицање укључивања студената у научно-истраживачки рад.
9. Увести у Статут Факултета и Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника на Агрономском факултету у Чачку као обавезан услов за напредовање, ангажовање на пословима квалитета.
10. Побољшање материјалног положаја,

Организациони услови за обезбеђење квалитета:

1. Израдити правилник о базама података. Образовање база података треба да води Факултет у свим својим сегментима (ажурирање базе података Секретаријата Факултета, Студентске службе, Библиотеке, Катедри и свих стручних служби у папирном и електронском облику, тако да буду у свако време доступни јавности).
2. Урадити анализу правилника и осталих правних аката у току њихове примене, утврдити степен корелације између појединих аката, извршити

евентуалне корекције и ускладити их са потребама обезбеђења и контроле квалитета.

3. Побољшати рад и опремљеност библиотеке, читаонице и рад Опште службе Факултета.

б) SWOT анализа система обезбеђења квалитета

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Постоји Комисија за обезбеђење квалитета +++
- Надлежности органа управљања, пословођења и Комисије за обезбеђење квалитета јасно су дефинисане Статутом Факултета +++
- Надлежности наставника, сарадника, студената и стручих тела јасно су дефинисане Статутом Факултета +++
- Руководство Факултета је заинтересована за унапређење система обезбеђења квалитета++
- Сва усвојена документа везана за обезбеђење квалитета доступна су јавности на интернет страници Факултета ++

СЛАБОСТИ:

- Недостају стандарди и поступци за проверу квалитета процеса оцењивања +++
- Студенти показују мало интересовање за активно ангажовање у оквирима система квалитета +++
- Већина студената није упозната са стандардима квалитета+++
- У Статуту Факултета нису предвиђене казнене одредбе уколико запослени одбију да се ангажују у активностима везаним за обезбеђење квалитета++
- Појединци немају довољно развијену свест о неопходности спровођења корективних и превентивних мера++
- Корективне и превентивне мере нису примењене у довољној мери да утичу на промену целокупног стања на боље+++

МОГУЋНОСТИ:

- Према постојећем Закону о високом образовању промена Статута Факултета је процес који је кратак и ефикасан тако да је веома лако изводљиво и могуће унапредити одредбе Статута које се односе на систем квалитета+++
- Култура квалитета запослених на вишем је нивоу него раније ++

ОПАСНОСТИ:

- Средства за рад на пословима обезбеђења квалитета нису предвиђена у буџету Факултета++
- Мали број запослених и студената вољан је да се ангажује у области управљања квалитетом +++

в) Предлог мера и активности за унапређење система обезбеђења квалитета

- Изменити Статут Факултета у делу који се односи на систем квалитета и прецизније регулисати надлежности свих субјеката квалитета.

- Статутом Факултета предвидети казнене одредбе за оне субјекте који недовољно примењују или одбијају да примене мере квалитета посебно за стандарде који се односе на наставни рад.
- Изменити Статут Факултета и унети одредбе које регулишу начин стимулације учешћа запослених и студената у пословима квалитета.
- Продекан за наставу треба да направи стандарде и поступке за проверу квалитета процеса оцењивања.
- Орган пословођења треба да отвори место продекана за послове квалитета.
- Пружити административно-техничку подршку Комисији за обезбеђење квалитета.
- Предвидети средства за рад на пословима обезбеђења квалитета у финансијском плану Факултета.
- Јавно похвалити и наградити запослене и студенте који су се ангажовали на пословима обезбеђења квалитета.
- Заменити чланове Комисије за квалитет који се не ангажују довољно
- За унапређење квалитета овог стандарда у наредном периоду неопходно је да се поступак и процедура прикупљања података у процесу студентске евалуације за наредне анализе квалитета студијских програма поједноставе и реализују електронским путем уз подршку софтвера, али не на уштрб квалитета информација које треба прикупити, нити броја студената који приступају попуњавању анкета. Потребно је да се анализе спроводе као и до сада крајем сваког семестра ради одржавања континуитета у контроли квалитета.
- Урадити анализу правилника и осталих правних аката у току њихове примене, утврдити степен корелације између појединих аката, извршити евентуалне корекције и ускладити их са потребама обезбеђења и контроле квалитета.

Акциони план за стандард 3			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Измена Статута у делу који се односи на систем квалитета	Декан Комисија за квалитет Секретар факултета	Мај, 2017.	Усвојене измене на седници НН веће и Савета Факултета
Ревизија докумената система квалитета	Декан Комисија за квалитет Секретар факултета	Јун, 2017.	Усвојене ревидиране процедуре на седници НН већа
Израда стандарда и поступкака за проверу квалитета процеса оцењивања	Декан Комисија за квалитет Секретар факултета	Септембар, 2017.	Усвојени стандарди и поступци на седници НН већа
Анализа правилника и осталих правних аката који се односе на квалитет	Комисија за квалитет и Секретар факултета	Јун, 2017.	Анализа достављена декану и НН већу
Једнодневни семинар о принципима обезбеђења квалитета	Комисија за квалитет	Мај 2017. и Октобар 2017.	Извештај и презентације са семинара

Стандард 4: Квалитет студијског програма

а) Опис стања, анализа и процена квалитета студијских програма

Агрономски факултет у Чачку анализирао је и доставио сву тражену документацију за стандард 4, и то: **Табела 4.1** Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016; **Табела 4.2.** Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма; **Прилог 4.1.** Одлуке о акредитацији студијских програма; **Прилог 4.2.** Проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016. години у оквиру акредитованих студијских програма; **Прилог 4.3** Просечно трајање студија у школској 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016. години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период; **Прилог 4.4**. Стопа одустајања студената од даљег студирања; **Прилог 4.5.** Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за сваки студијски програм; **Прилог 4.6.** Спроведене анкете студената о квалитету студијског програма; **Прилог 4.7.** Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске установе; **Прилог 4.8.** Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења и **Прилог 4.9.** Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

На Агрономском факултету у Чачку акредитовано је 7 студијских програма академских студија, и то: четири студијска програма основних академскох студија Општа агрономија (240 ЕСПБ), Прехрамбена технологија (240 ЕСПБ), Воћарство и виноградарство (240 ЕСПБ) и Зоотехника (180 ЕСПБ); два студијска програма мастер академских студија Агрономија са 4 модула (60 ЕСПБ) и Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) и један студијски програм докторских академских студија Агрономија (180 ЕСПБ). Одлуке о акредитацији наведених студијских програма доступне на сајту Агрономског факултета (www.afc.kg.ac.rs) и приложене у документацији о самовредновању **(Прилог 4.1).** Поред тога, Факултет поседује и одлуку о акредитацији установе, дозволу за рад и уверење о акредитацији за обављање научно-истраживачке делатности.

За примену стандарда 4 Квалитет студијских програма одговоран је Декан, продекан за наставу, Комисија за обезбеђивање квалитета, шефови катедри, наставници, сарадници и студенти Агрономског факултета.

Тачан број уписаних студената за сваки акредитовани студијски програм приказан је у прилогу документације за стандард 4 (**Табела 4.1**). У шк. 2012/2013. било је 318 студената, у шк. 2013/2014. години 333 студената, у шк. 2014/2015. години 335 студент, а у шк. 2015/2016. години 323 студената.

Исходи учења за сваки студијски програм на Агрономском факултету у Чачку **(Табела 4.2)** доступни су на сајту Факултета. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета, за сваки студијски програм, испуњен је у потпуности. У табели су програмски исходи учења за обавезне предмете јасно одређени тако да се на основу њих може стећи увид у исход учења. Исходи учења у оквиру свих обавезних предмета, на свим студијским програмима, детаљно су приказани на 24 странице текста у Табели 4.2.

Проценат дипломираних студената у односу на број уписаних је изузетно низак **(Прилог 4.2)**. Од 125 студената први пут уписаних на основне академске студије у шк. 2012/2013. години за 4 школске године један студент је завршио студије до краја септембра 2016. године, што износи 0,8% дипломираних студената. Просечно трајање студија за наведеног студента износило је 4 године.

На мастер академским студијама Агрономија (60 ЕСПБ) утврђен је следећи проценат мастер инжењера који су завршили студије **у периоду од једне школске године**, и то: за генерацију уписну шк. 2012/2013. износи 0%, за генерацију уписану шк. 2013/2014. износи 16,67%, за генерацију уписану шк. 2014/2015. износи 0% и за генерацију уписану шк. 2015/2016 износи 15,79%. Међутим, **ако се посматра двоструки број година трајања студијског програма (две године)** у коме су студенти МАС Агрономија завршили студије, онда број дипломираних мастер инжењера пољопривреде износи за генерацију уписану шк. 2012/2013. износи 12,5%, за генерацију уписану шк. 2013/2014 износи 16,67%, и за генерацију уписану шк. 2014/2015. износи 0%.

На мастер академским студијама Прехрамбена технологија (60 ЕСПБ) утврђен је следећи проценат мастер инжењера који су завршили студије **у периоду од једне школске године**, и то: за генерацију уписну шк. 2012/2013. износи 0%, за генерацију уписану шк. 2013/2014. 11,11%, за генерацију уписану шк. 2014/2015. 0% и за генерацију уписану шк. 2015/2016. износи 0%. Међутим, **ако се посматра двоструки број година трајања студијског програма (две године)** у коме су студенти МАС Прехрамбена технологија завршили студије, онда број дипломираних мастер инжењера пољопривреде за генерацију уписану шк. 2012/2013. износи 28,57%, за генерацију уписану шк. 2013/2014. износи 44,44%, и за генерацију уписану шк. 2014/2015. износи 50,0%.

На ДС Агрономија (180 ЕСПБ) до сада ни један студент није завршио докторске студије према акредитованом студијском програму.

Према подацима из **Прилога 4.3** види се да је дужина трајања студија на свим студијским програмима основних академских студија од 2012/2013. године просечно износила 5,19 година, а на свим студијским програмима мастер академских студија од 2012/2013. године просечно износила 1,75 година.

Код акредитованих студијских програма утврђена је веома значајна стопа одустајања од даљег студирања, односно присутан је значајни број исписаних студената **(Прилог 4.4)**. Код студијског програма ОАС Општа агрономија просечни број исписаних студената за 4 године износи 28,27%; студијског програма ОАС Прехрамбена технологија просечни број исписаних студената за 4 године износи 32,45%, студијског програма ОАС Воћарство и виноградарство просечни број исписаних студената за 4 године износи 25%, а студијског програма ОАС Зоотехника просечни број исписаних студената за 4 године износи 36,25%. Већина исписаних студената није уопште похађала предавања и вежбе у првом семестру. То су вероватно студенти који су уписали факултет ради остварења одређених бенефиција. На мастер академским студијама Агрономија и Прехрамбена технологија није било исписаних студената за претходне 4 школске године, а на докторским студијама студијски програм Агрономија просечни број исписаних студената за 4 године износи 5,26%.

Сагласно претходним подацима и број студената који су уписали наредну школску годину у односу на број остварених ЕСПБ бодова је неповољан **(Прилог 4.5)**.

За проверу наставног процеса, квалитета студијских програма примењују се и анонимне анкете које попуњавају студенти током студија. Извештај и анализа ових анкета приказани су **Прилогу 4.6** (подаци су приказани графички и табеларно). Резултати анкете дати су у облику Извештаја о анкетирању студената – вредновање наставе, студијских програма и услова рада. У извештају, резултати анкета студената су дати по студијским програмима.

Резултати анкета студената за шк. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016., а који су се односили на квалитет наставе на студијским програмима основних академских студија, у све четири посматране године, указују на следеће: Просечно се 40,1% студената изјаснило да је задовољно квалитетом наставе на студијском програму, 54,93% је делимично било задовољно, док је незадовољно било свега 5,08% анкетираних студената. Просечан број акнетираних износио је 184 студента по години што је просечно чинило преко 95% студената.

Примери исхода учења за програме различитих структура приказани су на интернет страни Агрономског факултета (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Студије“ и у менију „Акредитација“ где се налази комплетна документација свих студијских програма **(Прилог 4.7)**. На овај начин, студенти, као и сви заинтересовани грађани,

могу се упознати са очекиваним знањима и способностима које би стдент требало успешно да демонстрира након процеса учења.

Факултет континуирано прибавља мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења путем анкета, са циљем унапређења и побољшања квалитета **(Прилог 4.8)** као и мишљење послодавца о стеченим квалификацијама дипломаца **(Прилог 4.9)**.

Комисија за обезбеђење квалитета спроводи сваке године евалуацију процеса наставе на крају јесењег и пролећног семестра, а на сваке три године обавља самоевалуацију установе и свих студијских програма.

Студијски програми у оквиру којих се изводи настава на Агрономском факултету у потпуности су усклађени са усвојеном мисијом и циљевима факултета. Агрономки факултет је ангажован на њиховом систематичном и ефективном планирању, реализацији, надгледању, оцењивању и побољшању квалитета. Факултет тежи постизању компатибилности студијских програма са факултетима у непосредном окружењу, интегрисаном европском простору високог образовања ради обезбеђивања мобилности студената и наставника, уз очување специфичности условљених потребама средине. Квалитет студијских програма обезбеђује се кроз праћење и проверу њихових циљева, структуре, радног оптерећења студената као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање повратних информација о квалитету програма од привредних и ванпривредних радних организација где су запослени бивши студенти студијских програма из области агрономије и прехрамбене технологије.

Студијски програм је повезана и усклађена целина која обухвата циљеве, сврху, структуру и садржај студијског програма, политику и процедуру уписа студената, методе учења и начин провере знања, као и исходе учења и компетенције студената.

Структура студијских програма на Агрономском факултету садржи:

- Назив и врсту студијског програма (основне академске студије, мастер академске студије и докторске акдемске студије);
- Сврха студијског програма тј. разлози његовог увођења;
- Циљеви студијског програма;
- Исходи учења, знања и вештине стечене током студија;
- Стручни, академски, односно научни назив и скраћеница;
- Трајање студијског програма.

Курикулум.- студијских програма обухвата:

- Наставни план и програм приказан табеларно по годинама, са недељним фондом часова по семестру и ЕСПБ;
- Листу изборних предмета по годинама;
- Однос академско-општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних предмета;
- Вредновање обима сваког појединачног предмета одређеног студијског програма адекватним бројем ЕСПБ и исказивање укупног оптерећења студента одређеног студијског програма збиром ЕСПБ, у складу са Законом о високом образовању;
- Структуру и трајање стручне праксе током школске године;
- Поређење са три акредитована програма иностраних високошколских установа, од којих су најмање два из високошколских установа европског образовног простора.
- Оптимални број студената с обзиром на раположив простор, опрему и наставни кадар.

Наставно и ненаставно особље

Евиденција о наставницима и сарадницима Факултета (књига наставника) садржи списак наставника и сарадника који учествују у реализацији студијског програма (име и презиме, звање, назив предмета, оптерећење, датум последњег избора, статус), као и CV наставника и сарадника.

Подаци о ненаставном особљу садрже списак лабораната и помоћног особља које директно учествује у реализацији студијског програма.

Студенти

Подаци о студентима одређеног студијског програма садрже:

- услове за упис на студијски програм, начин рангирања, пријемни испит и друго,
- избор предмета и прелаз у наредну годину студија,
- просечно трајање студија,
- оцењивање и напредовање студената према Закону о високом образовању.

б) SWOT анализа квалитета студијског програма

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Потпуна усклађеност студијског програма са исходима учења студената+++
- Редовно праћење квалитета студијског програма од стране студената+++
- Потпуна доступност информација о студијским програмима и исходима учења на интернет сајту Факултета+++

СЛАБОСТИ:

- На сајту Факултета недостају предавања и испитна питања за неке предмете+++
- Мали број наставника из ужих научних области који су ангажовани на научно-стручним и стручно-апликативним предметима на студијским програмима ОАС Прехрамбена технологија, ОАС Воћарство и виноградарство и ОАС Зоотехника+++
- Изостанак континуираног спровођења едукације наставника и сарадника+++
- Редовније прибављање мишљења о задовољству послодавца о стеченим знањима и вештинама дипломираних студената+++
- Квалитет студената на мастер и докторским студијама приказати листом објављених научних радова+++

МОГУЋНОСТИ:

- Повећати квалитет наставе и пролазност+++
- Организација едукативног курса за наставнике ради потпуније примене система квалитета+++

ОПАСНОСТИ:

- Мала мотивисаност студената за успешно савладавање студијских програма+++
- Мало предзнање које студенти доносе из средњих школа+++
- Мали број часова вежби на фундаменталним предметима прве и друге године++
- Мали број запослених асистената++
- Недовољна мотивисаност неких наставника за нове методе наставе++
- Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних студената да искажу своја мишљења о квалитету студијских програма+
- Недовољна мотивисаност послодавца да искажу своја мишљења о квалификацијама дипломираних студената+

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма

- Приложити испитна питања за све предмете;
- Приложити циљеве за све предмете;
- Квалитет студената мастер и докторских студија приказати листом објављених радова;
- Повећати број наставника и сарадника;
- Уважавање мишљења послодаваца путем чешће комуникације за достављање мишљења о стеченим квалификацијама дипломаца;
- Редовна информисаност наставника за нове методе наставе;

Акциони план за стандард 4			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Поставити испитна питања, презентације и циљеве наставе на интернет страницу Факултета за све предмете на свим студијским програмима	Продекан за наставу и руководиоци предмета или Шефови катедри	Септембар, 2017.	Комплетни материјали постављени на интернет страници Агрономског факултета
Приказати листу објављених радова студената мастер и докторских студија на интернет страници Факултета	Декан факултета и администратор интернет странице	Јун, 2017.	Листа приказана на интернет страници.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

а) Опис стања, анализа и процена квалитета наставног процеса

Агрономски факултет у Чачку анализирао је и доставио сву тражену документацију за Стандард 5, и то: **Прилог 5.1** Анкете студената о квалитету наставног процеса; **Прилог 5.2** Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе и **Прилог 5.3** Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника, анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Квалитет наставног процеса на Агрономском факултету у Чачку обезбеђује професионалност наставника, сарадника и запослених у Студентској служби, постојање и поштовање планова извођења наставе за сваки предмет, реализација интерактивне наставе у добро опремљеним лабораторијама и на огледним парцелама, као и надзором над квалитетом наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да постоје услови да се наставни процес може подићи на виши ниво.

Квалитет наставног процеса контролише управљачка структура Факултета - декан, продекан за наставу, катедре, наставно-научно веће, чланови Комисије за обезбеђење квалитета, запослени у Студентској служби, студенти, студентске организације као и остали чиниоци који посредно или непосредно учествују у процесу наставе.

У претходном периоду (од шк. 2012/2013 до шк. 2015/2016) апсолутно је контролисана редовност извођења наставе и квалитет наставног процеса и констатовано је следеће:

- да се настава у потпуности реализује, да часови почињу и завршавају се на време, како је то предвиђено распоредом за извођење наставе;
- да су сви професори и сарадници доступни студентима за одржавање консултација три пута недељно;
- да поједини професори на општеобразовним предметима одржавају консултације са студентима свакодневно, повремено и суботом, ако то студентима одговара;
- да су лабораторије добро опремљене чиме је омогућено квалитетно извођење вежби;
- да се реализује обавезна стручна пракса студената;
- да за већину предмета постоје одговарајући уџбеници, практикуми, приручници, збирке задатака итд.
- да постојећа библиотека и лабораторија за информатику обезбеђују студентима и наставницима да прате најновија сазнања из научних области које се изучавају на Факултету.

Сагласно одредбама Правилника о обезбеђивању квалитета наставе и пратећих делатности на Агрономском факултету у Чачку, квалитет наставног процеса се проверава и анкетирањем студената, које се спроводе на крају сваког семестра (**Прилог 5.1**).

Резултати анкете приказани у табели 1 показују да се квалитет рада наставника и сарадника према мишљењу студената из године у годину побољшава и одржава на веома високом нивоу (**Прилог 5.1**).

Анкете студената о квалитету наставног процеса указују да се за 4 школске године (2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016) већина студената изјаснила да је задовољна квалитетом наставе и да су стекли довољно знања и креативности. Из године у годину повећавао се проценат студената који су задовољни квалитетом наставног процеса (32,6%, 36,2%, 52,6% и 39,0%), а смањивао проценат оних који су били делимично задовољни (62,6%, 57,5%, 43,4% и 56,2%). Проценат студената који

нису задовољни квалитетом интерактивне наставе је варирао, од 4,0% до 6,75%. Предузете су активности да се квалитет наставног процеса унапреди, на обострано задовољство наставника и студената.

Табела 1. Вредновање наставника и сарадника од стране студената, на скали од 1 до 5

Школска година	Крај семестра када је вршена анкета	Просечна оцена за наставнике и сараднике
2012/2013	Јесењи семестар	4,67
	Пролећни семестар	4,85
2013/2014	Јесењи семестар	4,75
	Пролећни семестар	4,84
2014/2015	Јесењи семестар	4,69
	Пролећни семестар	4,78
2015/2016	Јесењи семестар	4,83
	Пролећни семестар	4,71
Просечна оцена наставника и сарадника добијена у периоду од 4 године помоћу 8 анкета:		**4,77**

Наставно особље Агрономског факултета у Чачку доследно се придржава усвојених правилника и процедура које се односе на квалитет наставног процеса. Професионална етика наставног особља, објективност и коректност у односу са студентима су димензије наставног процеса којима се на Факултету даје посебан значај. Агрономски факултет у Чачку настоји и да побољша квалитет рада запослених у Студентској служби и свим осталим стручним службама које доприносе квалитету наставног процеса. У последњих неколико година, квалитет рада Студентске службе је значајно унапређен увођењем информационог система и адекватног рачунарског програма за евидентирање процеса рада на Факултету. Иначе, Комисија за обезбеђење квалитета Агрономског факултета у Чачку посебно истиче висок квалитет рада, велику одговорност и пожртвованост Шефа студентске службе, г-ђе. Тање Стевовић, дипл. инг. која својим радом доприноси повећању угледа факултета.

Агрономски факултет у Чачку је усвојио план реализације наставе. Распоред часова се објављује на огласној табли и интернет страници Агрономског факултета 30 дана пре почетка наставе (**Прилог 5.2**). У току израде распореда продекан за наставу анализира оправданост захтева наставника и студената, изврши усклађивање жеља и могућности тако да се коначни распоред часова у потпуности поштује током реализације наставе.

Списак наставника и сарадника који реализују наставу, за све студијске програме, на сваком од предмета током семестра, јавно је доступан студентима. Списак наставника и сарадника чини саставни део распореда часова и доступан је на огласној табли и web-порталу Факултета.

На web-порталу Факултета, у поглављу „Студије“, јасно су приказани сви релевантни подаци о свим студијским програмима и наставницима. У наведеном поглављу налази се и страница која садржи испитна питања за већину предмета. У наредном периоду, Факултет треба да обезбеди доступност испитних питања за све предмете.

Агрономски факултет у Чачку, сваке године, у месецу новембру, истиче распоред полагања испита за свих 8 испитних рокова у текућој школској години (јануарски,фебруарски, априлски, јунски, јулски, септембар I, септембар II и октобарски испитни рок). Факултет у јануарском, јунском и септембарском испитном року одређује два термина за полагање сваког испита. Студенти се испуњавањем испитне пријаве, уочи испитног рока, опредељују за један од понуђених термина. Овај модел је показао врло добре резултате јер омогућава наставницима и студентима да на оптималан начин ускладе своје пословне обавезе. После 8 година примене овог модела, показало се да су одступања од утврђених термина за полагање испита потпуно занемарљива.

Сви наставници и сарадници на уводном (првом) часу упознају студенте са природом предмета и начином извођења предавања и вежби и полагања колоквијума и испита (Спецификација сваког предмета доступна на web-порталу Факултета, на страницама „Студије“ и „Акредитација“).

Агрономски факултет у Чачку је поставио на web-портал целокупну документацију за све студијске програме. Приказан је распоред предмета по семестрима и годинама студија. За сваки предмет приказани су следећи подаци: назив предмета, шифра предмета, име и презиме наставника и сарадника који реализују процес наставе на датом предмету, статус предмета (обавезни или изборни), број ЕСПБ бодова, услов за похађање наставе на датом предмету, циљ предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, садржај предмета у коме су наведене области теоријске и практичне наставе, приказана је препоручена литература која је доступна студентима у библиотеци Факултета или у скриптарници. Јасно је представљен број часова активне наставе на предмету која се састоји од часова предавања, аудиторних и лабораторијских вежби. Представљене су и методе извођења наставе за дати предмет. Студенти имају прецизну информацију о начину оцењивања знања током предиспитних и испитних активности. За сваку активност студента тачно је одређен број поена.

На огласној табли, web-порталу Факултета и у Студентској служби, студенти имају прилику да се правовремено упознају са листом изборних предмета за дати семестар и да се у првој наставој недељи определе за неки од понуђених изборних предмета.

За сваки студијски програм одређен је и руководилац Стручне праксе који упознаје студенте са начином њене реализације и њиховим обавезама (вођење дневника стручне праксе) и терминима предвиђеним за обављање стручне праксе.

За све предмете, без обзира којој групи припадају (академско-општеобразовни, теоријско-методолошки, научно-стручни или стручно-апликативни) Агрономски факултет у Чачку је извршио уравнотежење између различитих типова активности. За групацију предмета који припадају научно-стручним и стручно-апликативним, Агрономски факултет је ради стицања практичних сазнања обезбедио студентима рад у опремљеним лабораторијама и на огледним имањима.

Релативно мала пролазност студената при полагању испита из опште образовних предмета је последица малог предзнања које студенти доносе из средњих школа. Предлаже се да се број часова вежби повећа и да се број студената у групама за вежбе смањи, како би се остварила квалитетнија интерактивна настава.

Три пута недељно сваки наставник је у обавези да прима студенте на појединачне или групне консултације према терминима јавно доступним на огласним таблама. Поред прописане обавезе наставника и сарадника да примају студенте на консултације, већина наставника и сарадника је сваког радног дана доступна студентима за консултације.

Агрономски факултет у Чачку је обезбедио услове да наставници и сарадници континуирано раде на унапређењу својих научних и истраживачких компетенција (**Прилог 5.3**). Настава на Агрономском факултету у Чачку се континуирано унапређује. Постоји тесна сарадња руководства Факултета са наставницима и сарадницима у настави, која поспешује перманентно ангажовање у истраживањима на домаћим научним пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја и међународним научним и стручним пројектима (Темпус, ИПА). Стварају се бољи услови, који омогућавају да рад са оптималним бројем студената у мањим групама буде интерактиван. Кроз Темпус пројекат „Education of Teachers in the field of Ecological Food Production and Management“ JP 516964-2011 2011 Regional Joint Project – Higher Education and Society (TEMPUS project 2011-2013) чија је реализација завршена створени су услови за побољшање квалитета извођења наставе. Наставници и сарадници Агрономског факултета стално иновирају наставне програме са најновијим научним достигнућима.

Агрономски факултет у Чачку је свестан потребе подмлађивања наставног кадра, али оскудна материјална средства онемогућавају пријем младих сарадника у настави. Императив у предстојећем периоду представља ангажовање што већег броја

(10 до 15) младих докораната, који испуњавају све услове да буду истраживачи на научним пројектима. За то време би руководство Факултета са шефовима катедри извршило селекцију најбољих, и понудило им запослење, према унапред договореним приоритетима.

Ниво квалитета наставе се повећава и реализацијом стручне праксе, обавезног дела наставе у оквиру студијских програма основних и мастер академских студија Агрономског факултета у Чачку. Стручна пракса мора бити још интензивнија, уз обавезне повратне информације и мишљење о ангажовању и раду студената, које пружа стручно лице наведено од стране послодавца као овлашћено лице за реализацију стручне праксе испред фирме где студент обавља праксу.

За сваку наставну годину постоји дефинисан план истраживања студената са компетентним менторима, које одреди Катедра. Након завршених огледа и обраде резултата, радови се презентирају пред стручном Комисијом Факултета. Комисја одабира најбоље радове за презентацију на студентским Конференцијама. Одабрани радови, уколико су довољно квалитетни, публикују се у научним часописима одговарајуће категорије. Активности студената током реализације свих обавезних елемената наставног процеса се оцењују од стране наставника, и континуирано унапређују.

б) SWOT анализа квалитета наставног процеса

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Сви студијски програми основних и мастер академских студија су у целини усклађени са исходима учења студената Агрономског факултета у Чачку+++
- Компетентни наставници и сарадници у настави++
- Постоји доказ о континуираном праћењу квалитета свих студијских програма од стране руководства Факултета, Комисије за квалитет и студената, уз примену превентивних и корективних мера+++
- Постоји доказ о потпуној доступности информација о свим студијским програмима и исходима учења на web-порталу Агрономског факултета у Чачку www.afc.kg.ac.rs+++
- Настава на Агрономском факултету у Чачку се континуирано унапређује+
- Постоји трансфер знања и резултата проистеклих из реализације научних пројеката ка студентима и заинтересованим професионалцима из сектора аграра и прехрамбене индустрије+++

СЛАБОСТИ:

- Мањи број студената прихвата понуђени интерактивни приступ настави+++
- Недовољан број асистената, припремљених да преузму улогу својих професора+++
- Недефнисана обавеза објављивања научног рада/радова, као резултата израде мастер рада++
- Недовољно изношење критичког мишљења студената при процени квалитета студијских програма++
- На сајту Факултета недостају испитна питања за неке предмете++
- Немотивисани послодавци за вредновање квалификација дипломираних студената и изостанак повратних информација+

МОГУЋНОСТИ:

- Формирање нових модерно опремљених лабораторија за све научне дисциплине+++
- Обезбеђивање довољног броја радних места у лабораторијама како би студенти могли изводити сваку вежбу самостално +++

- Обезбеђивање огледних парцела за сваку научну дисциплину из области примарне пољопривредне производње+++
- Обезбеђење мини сточарских објеката+++
- Веће ангажовање наставника и сарадника у примени превентивних и корективних мера за подизање квалитета наставног процеса++
- Едукација наставника на студијским боравцима у светским научним институцијама++
- Учешће у настави гостујућих професора са других факултета, као и гостовање наставника Агрономског факултета на другим универзитетима++

ОПАСНОСТИ:

- Недовољан број наставника из научно-стручних и стручно-апликативних предмета (превасходно на Студијском програму ОАС Прехрамбена технологија)+++
- Недостатак финансијских средстава која би омогућила значајан помак у квалитету наставног процеса+++

Оцена испуњености стандарда: Стандард испуњен у целини.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставног процеса

Препорука за унапређење квалитета наставе се, пре свега, огледа у повећању обима стручне праксе и то кроз ојачану сарадњу са привредним субјектима.

Акциони план за стандард 5			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Осавремењивање лабораторија, опреме, огледног имања, изградња мини сточарских објеката.	Декан, продекани, шефови катедри	Континуирано	Квалитетнији наставни процес.
Увођење менторског рада са студентима	Продекан за наставу и шефови катедри	Мај 2017.	Менторски рад омогућио успешније и квалитетније стицање знања и вештина.
Увођење праксе “студент-демонстратор“.	Продекан за наставу, шефови катедри, асистенти	Октобар 2017.	Квалитетније лабораторијске вежбе, студенти боље обучени за аналитички рад.
Интензивирање и оснаживање стручне праксе - обавезно прибављање мишљења о студенту практиканту.	Продекан за наставу и руководиоци предмета	Септембар 2017.	Стручнији, самосталнији и мотивисанији студенти, чије квалитете уочавају послодавци.
Комплетирање испитних питања и презентација предавања на web-порталу Факултета за предмете за које не постоје одговарајући уџбеници	Продекан за наставу и шефови катедри	Октобар 2017.	Комплетни материјали постављени на интернет страници Агрономског факултета у Чачку.
Свеобухватно упознавање афинитета студената од стране ментора кроз индивидуалне, неформалне разговоре у кабинету наставника	Наставници и сарадници ментори	Септембар 2017.	Установљена „*Office hours*“ пракса као значајан корак ка унапређењу квалитета рада са студентима

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

а) Опис стања, анализа и процена квалитета научноистраживачког и стручног рада

Факултет је приложио све тражене прилоге и показатеље за стандард 6, и то: **Табела 6.1** Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни петогодишњи период; **Табела 6.2**. Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарстно науке, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи; **Табела 6.3.** Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период период 2011-2016; **Табела 6.4.** Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у уставови у претходној календарској години према критеријумима Министарства за науку; **Табела 6.5.** Списак објављених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2012-2016; **Прилог 6.1.** Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду; **Прилог 6.2.** Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи; **Прилог 6.3.** Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи; **Прилог 6.4.** Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи; **Прилог 6.5.** Листа опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад, *додатни прилози:* **Прилог 6.6** Најзначајнији међународни пројекати са резултатима и **Прилог 6.6а** Међународна сарадња са резултатима

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Агрономски факултет у Чачку је акредитован за обављање научноистраживачке делатности (број 660-01-00012/15, од 24.11.2015. године).

Скоро сви наставници асистенти, истраживачи приправници и истраживачи сарадници запослени на Агрономском факултету у Чачку своје научноистраживачке и стручне активности реализују у оквиру пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије на којима су ангажовани (35 наставника и 10 асистената и 4 истраживача - студенти докторских студија). На пројектима није ангажован само 5 наставника, што износи 11,2%. (**Табела 6.3**).

Анализе квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника Агрономског факултета у Чачку током претходног петогодишњег периода указале су на висок ниво активности, која је резултирала презентацијама на међународним и националним скуповима, саветовањима и конгресима, као и објављивањем научних радова у националним и међународним часописима. Посебан значај истраживачи су посветили публиковању научних радова у научним часописима са SCI листе (**Табела 6.1., Прилог 6.3**), као критеријума који је пресудан за категорисање истраживача приликом конкурисања на научне пројекте и за напредовања у складу са Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу. .

Избор и именовање наставника и ментора на студијским програмимима докторских студија Агрономија је обављено у складу са тренутно важећим стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру адекватног образовно-научног поља (**Прилог 6.4**).

Збирни преглед публикација у установи, категорисан према критеријумима ресорног Министарства, за претходну календарску годину дат је у **Табели 6.4**. Обим и квалитет

научноистраживачког рада наставника и сарадника се перманентно прати и евалуира у складу са поступком и критеријумима Агрономског факултета у Чачку. Поменути критеријуми су усклађени са дефинисаним критеријумима Матичних одбора Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и одредбама Правилника о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, донет од стране Националног савета за научни и технолошки развој.

Научноистраживачки рад наставног кадра Агрономског факултета у Чачку је мултидисциплинарног карактера, са фокусом на поља природно-математичких, техничко-технолошких и медицинских наука (делатности за које је Факултет основан). Истраживања су усмерена и усклађена са стратешким националним и европским циљевима и стандардима високог образовања, што се потврђује кроз критеријуме избора у звање наставника Факултета. Научноистраживачки рад у наведеним научним пољима се одвија у оквиру 21 националних и 3 међународна пројеката (**Табела 6.3**., **Прилог 6.2**.).

Као једну од слабости у анализи и планирању развоја научноистраживачког рада сматрамо чињеницу да је у претходном петогодишњем периоду нико од стално запослених наставника на Факултету није руководио научноистраживачким пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (**Табела 6.2**.).

Квалитет научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета вреднујемо и бројем одбрањених докторских дисертација из којих су проистекле публикације одговарајуће категорије (М20) часописа са SCI листе (**Табела 6.5**.).

У поређењу са осталим пољопривредним факултетима у земљи спадамо у оне са најмањим бројем запослених (у настави и ваннастави). Наставни кадар је веома компетентан, о чему сведочи број од 32 наставника који испуњавају услове да буду ментори на докторским студијама, што чини 91,4% од укупног броја наставника Факултета. Такође, на висок квалитет научноистраживачког рада установе указују и признања и које су у претходном четворогодишњем периоду заслужено добили наставници Факултета, и то: Проф. др Драгутин Ђукић: Децембарска награда града Чачка за област унапређења развоја науке, просвете и културе (2014. године); Проф. др Драгутин Ђукић: Вукова награда Културно просветне заједнице Србије за 2015. годину и Др Снежана Танасковић – најбоље оцењени предавач на едукацијама сватодаваца подручних стручних служби у 2016. години (потврда Института за примену науке у пољопривреди, бр 1219 од 26.12.2016. године) (**Прилог 6.1**., **Прилог 6.4**.). Научноистраживачки подмладак Факултета укључен је у рад на пројектима током основних академских, дипломских академских и докторских студија, уз стално јавно доступне информације о међународној сарадњи и могућностима усавршавања у иностранству. На web-порталу Факултета постоји стална рубрика, која се редовно ажурира: www.afc.kg.ac.rs > Програм мобилности студената и особља на Универзитету у Крагујевцу > Актуелни програми стипендирања студената и дипломаца, академског и административног особља факултета у саставу Универзитета у Крагујевцу.

Комбинација постојеће савремене софистициране опреме и конвенционалних апарата у власништву Агрономског факултета, уз стално допуњавање новонабављеном опремом користи се за научноистраживачки и стручни рад. Током периода од 2012. до 2016. године Факултет је набавио капиталну опрему укуне вредности од 477.806,00 Евра (**Прилог 6.5**). Оснивање и опремање лабораторије за праћења процеса производње и контролу квалитета примарних и прехрамбених производа и лабораторије је завршено 2017. године. Реновирана је лабораторија за хемију (2017. године).

У претходних 5 година наставници и сарадници на Факултету објавили су укупно 24 публикације (8 монографија, 10 уџбеника, 2 практикума и 4 књиге).

Од великог значаја за Агрономски факултет је и издавање научног часописа Acta Agriculturae Serbica (ISSN 0354-9542; COBISS.SR-ID 59929090), који има традицију континуираног издавања два пута годишње од 1996. године и међународно уредништво. Размењује се са 7 страних и 12 националних часописа. Acta Agriculturae Serbica је у 2016. години категорисан као М52 - научни часопис (www.afc.kg.ac.rs/lang-sr/o-fakultetu/izdavacka-delatnost/94-acta-agriculturae-serbica.html). Часопис је разврстан према подели Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у поље биотехнике, а на основу поделе OECD - Frascati у групацију пољопривреда, шумарство и сродне науке.

Такође, значајан допринос уређивању и рецензентским активностима дајемо као стална чланица међународног уређивачког одбора (9 централно-европских земаља) журнала Journal of Central European Agriculture (JCEA), што је доступно на web-порталу http://www.jcea.agr.hr.

Научни скупови су индикатор заинтересованости Агрономског факултета да своје научноистраживачке резултате учини јавним како би се омогућила њихова практична примена. Факултет организује научно-стручну конференцију Саветовање о биотехнологији - са међународним учешћем. Просечно, на саветовању учествује око 150 научних радника из земље и иностранства. У марту 2017, факултет организује XXII Саветовање о биотехнологији.

Агрономски факултет је јако поносан на активности које спроводи да би омогућио студентима да учествују на својој, студентској конференцији научних радова. У том смислу, Агрономски факултет организује, сваке друге године, студентску конференцију под називом „Смотра научних радова студената агрономије“ где поред студената Агрономског факултета у Чачку и студената са других факултета у Србији, активно учешће узимају и инострани студенти и њихови професори-ментори (Русија, Украјина, Чешка, Словачка, Република Српска, Црна Гора, Хрватска, Македонија и др.). Крајем августа 2017. године Факултет организује десету Смотру научних радова студената агрономије. Такође, студенти Агрономског факултета одлазе на сличне конференције у земљи и иностранству.

Резултати истраживања на научним пројектима се свакодневно акумулирају и преносе у образовни процес као теоријска знања презентована на предавањима, или практична знања која се разрађују на експерименталним вежбама. Студенте укључујемо у научноистраживачки рад приликом израде научних, завршних и мастер радова, што доприноси континуираном осавремењавању студијских програма на основним и мастер академским студијама.

б) SWOT анализа квалитета научноистраживачког и стручног рада

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Наставни кадар компетентан и мотивисан за научноистраживачки рад +++
- Издавање једног домаћег и једног интернационалног научног часописа+++
- Традиционална организација научних скупова са међународим учешћем+++
- Руковођење и учешће у међународним пројектима и пројектима билатералне сарадње+++
- Солидна опремљеност научноистраживачких лабораторија++
- Трансфер резултата научноистраживачких и стручних пројеката врши се у различите сегменте наставног процеса +++
- Факултет стратешки опредељен за достизање резултата научноистраживачког рада и усаглашавање начина вредновања са истим у развијеним земљама+++
- Оснивање нових лабораторија+++

СЛАБОСТИ:

- Недовољна укљученост наставника и сарадника у међународним научним и стручним пројектима+++
- У текућем пројектном циклусу, који траје од 2011. године, нико није руководио научноистраживачким пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије++
- Недовољан ниво сарадње са привредним субјектима у оквиру трансфера иновативних технологија и стручне праксе или погонских вежби студената+++

- Постојећи Правилник о научноистраћивачкој и стручној делатноси не предвиђа обавезу наставника и сарадника да развијају научне ресурсе Факултета и тиме допринесу развоју постојећих лабораторија и коришћење постојеће научне опреме и средстава за научноистраживачки рад+++

МОГУЋНОСТИ:

- Интензивирање међународне сарадње и стимулисање активнијег укључивања наставног особља у међународне пројекте+++
- Континуирано укључивање научног подмлатка у научноистраживачки рад+++
- Интензивнији рад на унапређењу рада и подизању категорије научног часописа Acta Agriculturae Serbica+++
- Повећање цитираности наставника и сарадника+++
- Интензивнији рад на проширењу сарадње са привредним субјектима+++
- Компетентност наставника омогућава израду и руковођење научним пројектима+++

ОПАСНОСТИ:

- Економска и финансијска криза у земљи и окружењу уз неразумевање значаја науке, истраживања и иновација може довести до значајног смањења буџета за научноистраживачки рад или обуставе финансирања домаћих научних пројеката+++
- Немотивисаност наставника да преузму одговорност при руковођењу међународним пројектима, услед језичке баријере+++

Оцена испуњености стандарда: Стандард испуњен у целини.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета научноистраживачког и стручног рада

Факултет перманентно ради на подстицању наставног особља кроз обезбеђење креативног амбијента, прати и оцењује резултате научноистраживачког и стручног рада и обезбеђује њихов трансфер у наставни процес.

Акциони план за стандард 6			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Доношење Правилника о стимулацији наставника - истраживача за руковођење научним и стручним пројектима	Декан, продекан за финансије, секретар Факултета	Септембар 2017.	Увећана продукција и унапређен квалитет резултата НИР-а
Унапређење квалитета објављених радова. Подизање категорије научног часописа Acta Agriculturae Serbica	Продекан за науку и шефови катедри	Трајна активност	Унапређен рејтинг - категорија научног часописа *Acta Agriculturae Serbica*
Добијање статуса „међународна“ за студентску конференцију „Смотра научних радова студената агрономије“	Декан, Организациони одбор смотре	Децембар, 2018.	X Међународна смотра научних радова студената агрономије, 2017. год.
Интензивирати сарадњу са привредним субјектима, удружењима произвођача и пољопривредним газдинствима.	Декан и шефови катедри	Трајна активност	Имплементација у пракси (у индустрији и у примарној пољопривредној производњи) резултата научно-истражвачког рада

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

а) Опис стања, анализа и процена квалитета наставника и сарадника

Агрономски факултет у Чачку доставио је сву документацију која се односи на стандард 7, и то: **Табела 7.1.** Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору); **Прилог 7.1.** Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника на Агрономском факултету у Чачку; *додатни прилог* – **Прилог 7.1а** Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу, **Прилог 7.2.** Број запослених наставника у односу на укупни број студената; **Прилог 7.3.** Програм развоја кадра и анализа потреба за наставним кадром.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Наставу на студијским програмима на Агрономском факултету у Чачку реализује укупно 45 наставника и сарадника (44 наставника и сарадника запослена са 100% радним временом и 1 наставник са 20% радног времена у установи). У радном односу 14 наставника је у звању редовни професор, 9 наставника је у звању ванредни професор, 10 наставника је у звању доцент и 1 наставник страног језика. У реализацији наставе учествује и 9 сарадника у звању асистент и 1 у звању сарадник у настави (**Табела 7.1**). Поред наведеног кадра, на основу уговора о допунском раду Агрономски факултет у Чачку тренутно ангажује 7 наставника из других високошколских установа. Испуњени су законски услови везани за датуме избора и године живота анагажованог наставног особља.

Наставно особље на Агрономском факултету у Чачку је компетентно за реализацију наставне и научноистраживачке делатности из поља техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука (област ветерина). Утврђени су поступци и услови за избор у звања наставника и сарадника, који су потпуно усклађени са Законом о високом образовању Републике Србије и Статутом Универзитета у Крагујевцу. Педагошке способности наставника и сарадника и повезаност наставног и научног рада се посебно вреднују приликом њиховог избора и унапређења у виша звања. Приликом избора поштују се прописани услови и поступци дефинисани Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу и Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника на Агрономском факултету у Чачку (**Прилог 7.1 и Прилог 7.1а**), што утврђује Наставно-научно веће Агрономског факултета и већа Универзитета у Крагујевцу за техничко-технолошке, природно-математичке, медицинске и друштвено-хуманистичке науке. Поступак избора наставника и сарадника у погледу процедуре избора и услова и критеријума за избор у поједина звања је јаван и транспарентан, како на самом Факултету тако и на web-порталу Универзитета у Крагујевцу. Услови и критеријуми за избор наставника и сарадника дефинисани поменутим Правилником Факултета усаглашени су са критеријумима Националног савета за високо образовање.

Наведени укупан број наставника је довољан и омогућава покривеност укупног број часова активне наставе на студијским програмима које Факултет реализује (**Прилог 7.2**), тако да наставник остварује 180 часова активне наставе годишње, односно 6 часова недељно. У сталном радном односу са пуним радним временом је 44 од 46 наставника и сарадника на Факултету. Укупан број сарадника ангажованих на Факултету је довољан да покрије укупан број часова активне наставе на наведеним студијским програмима које Факултет реализује (сваки сарадник остварује просечно 300 часова активне наставе годишње, односно просечно 10 часова активне наставе недељно). Укупан број студената дана 10. фебруара 2017. године износи 549 студената (**Прилог 7.2**). Према горе наведеним подацима, однос укупног броја студената (549) и

броја запослених наставника са 100% радним временом на установи (35) износи 15,7 студената по једном наставнику, а уколико се у обрачун укључи укупан број наставника и сарадника (**Табела 7.1**) који су ангажовани на студијским програмима (52), тај однос износи 10,6 студената по једном наставнику и сараднику.

Агрономски факултет верификује квалификације и компетентност наставног особља дипломама, објављеним и саопштеним научним и стручним радовима, успешном реализацијом националних и међународних научних и стручних пројеката и евидентирањем педагошких квалитета.

Сви наставници (100% наставника) на Факултету испуњавају услов да изводе наставу на докторским студијама, а 91,4% наставника задовољава услове дефинисане стандардима за менторе на докторским студијама.

Квалитет наставног кадра проверава се и спровођењем студентске анкете на крају сваког семестра, поред провера коју врше декан, продекани и Комисија за обезбеђење квалитета. Резултати поменутих провера омогућују успешније планирање развоја наставног кадра у будућности. Упркос чињеници да су одговори студената у анкетама указали да је наставно особље Агрономског факултета у Чачку квалитетно, пошто је оцењено високим оценама, Факултет стоји на становишту да је непоходно додатно и континуирано унапређивати квалитет особља. Просечна оцена наставника и сарадника током четворогодишњег периода (2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016) износи 4,77 на скали од 1 до 5. Факултет је као кључну обавезу одредио да периодично анализира и унапређује све сегменте од кључног значаја за квалитет наставника и сарадника.

На Факултету постоји дугорочна стратегија запошљавања наставника за период од 2017 до 2020. године (**Прилог 7.3**). Један од циљева је да се што већи број студената докторских студија, нарочито оних који су већ у поступку израде докторске дисертације, укључи на домаће научне пројекте, и да се изврши селекција оних који имају највиши потенцијал да у скорој будућност преузму одговорност за реализацију наставе и истраживања, и остваре стални радни однос на институцији.

б) SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Наставно особље Агрономског факултета у Чачку је компетентно и спремно за научноистраживачки рада+++
- Квалитет наставног кадра се обезбеђује брижљивом селекцијом и избором на основу јавног поступка, уз претходну проверу квалитета њиховог рада у настави (одржавање „приступног предавања“)+++
- Резултати анкетирања студената поспешују планирање развоја наставничког кадра у будућности, указујући да је квалитет наставника и садрадника тренутно висок++
- Постојање свих правилника који су потребни за избор наставника и сарадника на Агрономском факултету у Чачку (Факултетски и Универзитетски правилници)+++

СЛАБОСТИ:

- Недовољне финансијска средства за стимулисање усавршавања, међународне сарадње или награђивање наставника и сарадника чији резултати то заврђују+++
- Потребно је повећати број ангажованих наставника из ужих научних области научно-стручних и стручно-апликативних предмета (превасходно на студијском програму ОАС Прехрамбена технологија, затим ОАС Воћарство и виноградарство

и посебно на студијском програму ОАС Зоотехника који би са два нова наставника стекао услов за прелазак са трогодишњих на четворогодишње студије)+++

МОГУЋНОСТИ:

- Повезивање наставника и сарадника са наставницима и сарадницима других научно-истраживачких институција у земљи и иностранству +++
- Интензивнија мобилност наставника и сарадника финансирана средствима из буџета међународних научних и стручних пројеката+++
- Што већи број студената докторских студија укључити на домаће научне пројекте, извршити селекцију најбољих којима ће се понудити стални радни однос на институцији+++

ОПАСНОСТИ:

- Релативно мали број студената на акредитованим докторским студијама Агрономија и непостојање акредитованих докторских студија из Прехрамбене технологије отежава пријем младих кадрова преко националних научних пројеката у броју који је неопходан према стратегији запошљавања наставника Агрономског факултета у Чачку за период од 2011 до 2020. године +++

Оцена испуњености стандарда: Стандард испуњен у целини.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставника и сарадника

Од суштинског значаја је задржати континуирано праћење и оцену квалитета и компетенција наставног особља. Применом корективних мера унапређивати квалитет наставника и сарадника, стимулишући и обавезујући их на међународну сарадњу и стручна усавршавања, у циљу њиховог личног усавршавања, иновирања наставних планова и програма и опремања Агрономског факултета у Чачку.

Акциони план за стандард 7			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Интензивирање међународне сарадње и стимулисање активнијег укључивања наставника у међународне пројекте	Декан, продекан за наставу, наставници и сарадници	Трајна активност	Увећане стручне и педагошке компетенције наставног персонала
Одабир и укључивање младих истраживача - докторанта у научноистраживачки рад	Декан факултета, продекан за наставу и шефови катедри	Трајна активност	10 младих докторанта укључених у наставу и научне пројекте МПНТР РС
Спровести едукацију наставника и сарадника о приступу израде научног рада и публиковању научних радова водећи радуна о интересима и угледу Агрономског факултета	Декан факултета, Комисија за квалитет	Март 2017.	Обимнија и квалитетнија продукција резултата научних истраживања.
Израдити потпуно нови Правилник о научноистраживачком раду на Агрономском факултету	Декан факултета, продекан за науку, Шефови катедри, Комисија за квалитет	Март, 2017.	Повећање квалитета научних резултата

Стандард 8: Квалитет студената

а) Опис стања, анализа и процена квалитета студената

Факултет је доставио сву документацију која се односи на стандард 8, и то: **Табела 8.1.** Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија. (pdf); **Прилог 8.1.** Правилник о процедури пријема студената. (pdf); **Прилог 8.2.** Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту; **Прилог 8.3.** Анкете студената о процени услова и организације студијских програма. (pdf); **Прилог 8.4.** Анкете студената о процени објективности оцењивања. (pdf); **Прилог 8.5.** Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања. (pdf).

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија приказан је у **Табели 8.1**.

Посебна пажња се посвећује потенцијалним студентима за упис на Факултет

Декан Агрономски факултет сваке године формира радне тимове чији је задатак да ученицима завршних разреда средњих школа представе студијске програме и да их упознају са радом Факултета. Радне тимове сачињавају наставници и сарадници факултета са свих студијских програма.

Приликом уписа сваке генерације студената прикупљају се подаци о разлозима који су определили средњошколце да упишу Агрономски Факултет, као и оцена информисаности средњошколаца о могућностима које пружа Агрономски факултет у Чачку. Такође, на промоцијама се за све заинтересоване средњошколце нуди организација благовремене бесплатне припремне наставе за полагање пријемног испита, коју изводе наставници и сарадници Факултета. На сва четири студијска програма основних академских студија организује се пријемни испит као мерило квалитета будућих студената. Ранг листа се формира тако што студенти могу остварити максимално 40 бодова на основу успеха у средњој школи и максимално 60 бодова на пријемном испиту. Средњошколцима који су у току школовања остварили изузетне резултате (прва три места на републичком такмичењу) из предмета који се полаже на пријемном испиту признаје се свих 60 бодова без полагања пријемног испита. Правила бодовања, рангирања и уписа студената на први, други и трећи степен студија регулисана су Правилником о упису студената на студијске програме Агрономског факултета у Чачку (**Прилог 8.1.**) који поштује, по свим основама, начела једнакости и равноправности студената. Правилник за упис студената јавно је доступан и видљив *on line* на web-порталу Факултета.

На Факултету се прати квалитет студената током читавих студија, од пријемног испита до доделе дипломе, уз правовремено увођење превентивних и корективних мера. Континуирано и свеобухватно обавештавање студената о релевантним чињеницама које утичу на успех и квалитет њиховог студирања и рад на Факултету спроводи се истицањем информативних докумената на огласним таблама или на web-порталу Факултета. Обавезу свих наставника на уводном (првом) часу представља упознавање студената са спецификацијом предмета у свим сегментима (присуство на настави, садржајем предмета, препорученом литературом која омогућава најквалитетније савладавање материје и начинима њеног прибављања, стицање поена на предиспитним обавезама и испиту), као и правима и обавезама студената током реализације наставе.

Оцењивање студената се врши помоћу усвојених критеријума, правила и процедура преточених у Правилник о оцењивању (**Прилог 8.2**) који је доступан на web-порталу Факултета. У случају запажених одступања од усвојених процедура оцењивања, Факултет на предлог Комисије за интерну евалуацију или Студентских организација (Студентски парламент, Студентска асоцијација Агрономског факултета)

предузима корективне мере предвиђене стандардима и поступцима за обезбеђење и унапређење квалитета (**Прилог 8.5**).

Праћење пролазности на испитима и провера оцена студената по предметима, студијским програмима и годинама студија је стална обавеза Факултета. Резултати успешности за претходну школску годину су основа за доношење превентивних и корективних мера које имају за циљ унапређење квалитета наставног процеса. Такође, тежимо да се што већи број наших уписаних студената укључи у оцењивање квалитета рада на Агрономском факултету у Чачку, путем анкета (**Прилог 8.3**).

Као слабост процењујемо чињеницу да у анкетном упитнику за студенте није било постављено питање које би ближе одредило објективност оцењивања, коју процењују студенти. У корективним мерама и акционом плану предвидели смо измену анкетног упитника.

Универзитет у Крагујевцу на предлог Агрономског факултета додељује стипендију најбољем студенту. Студенти са високом просечном оценом добијају стипендију Града Чачка. На Дан Факултета додељују се похвалнице и књиге најбољим студентима.

Инфраструктура намењена студентима на Агрономском факултету у Чачку је на знатно вишем нивоу од обавезног нивоа за високошколске инситуције (академска четврт са спортско-рекреативним центром, студентским домом и рестораном за исхрану студената у непосредној близини Факултета, студентски клуб "Култор", просторија за Студентски парламент, скриптарница, студентска служба, библиотека, организација консултација).

Квалитет својих студената Факултет прати и кроз различите анализе које спроводи Универзитет у Крагујевцу. Факултет благовремено и тачно информише студенате о њиховим правима и обавезама, и омогућава активно учешће у организацији рада и процесу одлучивања на Факултету. На Агрономском факултету у Чачку функционишу организације и удружења студената, чији рад финансијски и стручно подржава Факултет. На Факултету су активне следеће организације: Студентски парламент и Студентска асоцијација Агрономског факултета (САФ).

Свршени студенти (након завршетка Факултета) стичу академски назив усклађен са Законом о високом образовању и Правилником о Листи стручних, академских и научних назива Националног савета за високо образовање („Службени гласник РС" број 100/16). Агрономски факултет у Чачку је одшколовао велики број успешних дипломираних инжењера пољопривреде (агрономије) (1183), а обзиром да су остали студијски програми основних академских студија знатно млађи, мањи је и број дипломираних инжењера технологије (126), дипломираних инжењера пољопривреде - воћарство и виноградарство (5) и инжењера пољопривреде – зоотехника (9). Данас многи од наведених диломираних инжењера заузимају значајне позиције као научни радници у НИО у земљи и иностранству, или као стручњаци у Министарству пољопривреде, комбинатима или фармама које се баве примарном пољопривредном производњом, прерадним капацитетима из прехрамбене индустрије или као веома успешни приватни предузетници, поносни на образовање које су стекли на Факултету. Из тих разлога, једна од планираних активности у акционом плану јесте формирање Алумни удружења студената Агрономског факултета у Чачку, које треба да окупља некадашње и садашње студенте и наставнике, чува и унапређује везе и промовише корпоративну културу.

На основу прикупљених података Агрономски факултет у Чачку примењује адекватне превентивне и врло често корективне мере, осавремењује и прилагођава студијске програме, са циљем да унапреди квалитет наставног процеса. Факултет у планираним временским интервалима или према потреби преиспитује и унапређује све параметре који доприносе бољем квалитету студената.

Напомена: Иако стандардима за самовредновање услова и квалитета рада није предвиђено да се анализирају услови смештаја и исхране који се нуде студентима у месту постојања Факултета,

Комисија за обезбеђење квалитета Агрономског факултета је осетила потребу да укратко упозна чланове КАПК о условима које је наша држава обезбедила студентима у Чачку.

Услови за смештај и исхрану које обезбеђује Студентски центар Чачак

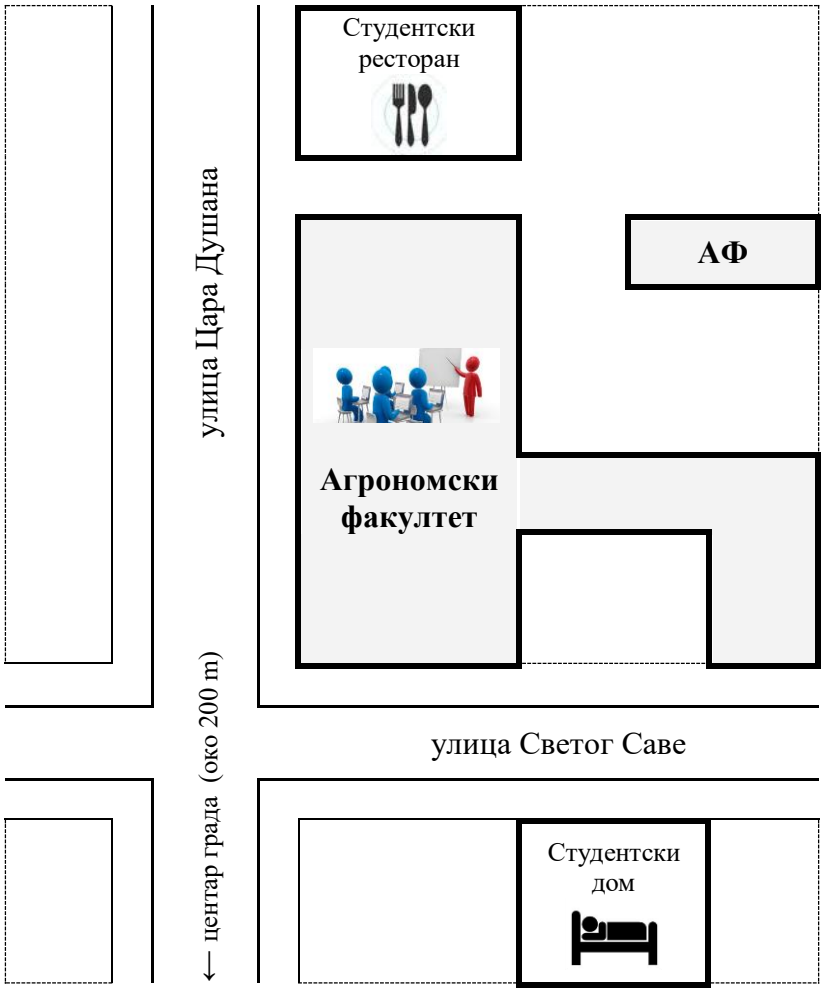

Студентима Агрономског факултета омогућени су јако погодни услови за смештај и исхрану. У непосредној близини Факултета је Студентски центар у чијем се саставу налази Студентски дом (удаљен 40 m) и Студентски ресторан (удаљен 30 m). Студентски дом у Чачку прима на смештај 337 студената у једнокреветним и вишекреветним собама. Зграда има приземље, два спрата и поткровље, сопствену читаоницу, интернет клуб и кафе. Такође, Студентски ресторан у Чачку налази се у непосредној близини Агрономског факултета. Ресторан пружа врхунску услугу у области организоване исхране. То је модеран објекат, са савременим технолошким линијама за припрему и послужење оброка. Према условима и калитету рада, Студентски ресторан у Чачку је међу најбољима у Републици Србији.

б) SWOT анализа квалитета студената

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Потпуна усклађеност студијских програма са исходима учења студената+++
- Усвојени су сви правни акти неопходни за несметан упис и правилно полагање и оцењивање уз праћење пролазности и проверу резултата оцењивања студената на испитима+++
- У случају пропуста се примењују корективне мере предвиђене усвојеним процедурама+++
- Нема запажених случајева дискриминације студената по било којој основи++
- Створени основни услови за образовање студената са посебним потребама++

СЛАБОСТИ:

- Генерално низак ниво знања студената који долазе из средњих стручних школа+++

МОГУЋНОСТИ:

- Веће ангажовање наставника и сарадника-извођење већег броја додатних часова предавања, вежби и консултација+++
- Менторски рад са студентима свих нивоа студија++

ОПАСНОСТИ:

- Недостатак финансијских средстава које би држава (ресорна Министарства) ангажовала за креирање квалитетнијих услова студирања+++

Оцена испуњености стандарда: Стандард испуњен у целини.

Набавком нове опреме и изградњом нових лабораторија, присуством већег броја асистената који са студентима изводе вежбе и формирањем едукативних засада значајно би се подигао квалитет знања и вештина које студенти стичу.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета студената

Да би омогућили што бољу пролазност студената без угрожавања критеријума квалитета наставног процеса предлаже се организовање тзв. *менторског рада* у циљу што бољег увида у знање и рад студената и стварања односа узајамног поверења и поштовања, свакој новој генерацији студената би се доделили ментори (наставник и студент чије активности координира Продекан за наставу). Посебан допринос ментори би дали кроз помоћ при одабиру изборних предмета, у лакшем савладавању градива и мотивацији студената за ефикасно и ефективно студирање.

Акциони план за стандард 8			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Набавка учила, апаратура, опреме, проширење огледног имања Факултета и свакодневне консултације са студентима	Декан, продекан за наставу и шефови катедри	Континуирано	Унапређен квалитет студената.
Формирање алумни удружења студената	Декан, продекан за наставу и шефови катедри	Октобар 2017.	Алумни удружење студената Агрономског факултета у Чачку окупља некадашње и садашње студенте и наставнике, чува и унапређује везе.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

а) Опис стања, анализа и процена квалитета уџбеника, литературе, библиотечних и информатичких ресурса

За стандард 9 Агрономски факултет је доставио целокупну документацију, и то: **Табела 9.1.** Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи. (pdf); **Табела 9.2.** Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи. (pdf); **Прилог 9.1.** Правилник о уџбеницима. (pdf), **Прилог 9.2.** Попис информатичких ресурса. (pdf).

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Агрономски факултет у Чачку усвојио је нормативна акта која се односе на квалитет уџбеника и рад Библиотеке, Правилник о уџбеницима (**Прилог 9.1**) и Правилник о раду Библиотеке. Библиотека Факултета поседује уџбенике, практикуме, приручнике, збирке задатака, монографије, научне и стручне часописе и остале библиотечке и информатичке ресурсе неопходне за квалитетан рад студената, наставника и сарадника. У Библиотеци су архивирани и дипломски, завршни, мастер, специјалистички, магистарски радови и докторске дисертације студената Факултета. Читаоница је лоцирана непосредно поред Библиотеке и на располагању је студентима од 7:00 до 19:00 часова. Различите врсте библиотечких јединица чине библиотечки фонд од **14337** јединица (**Табела 9.1**). Библиотека располаже са већим бројем уџбеника, монографија, практикума и збиркама задатака чији су аутори наставници Факултета, који су доступни студентима и омогућавају ефикасно савладавање градива које је предвиђено за изучавање кроз наставни процес (**Табела 9.2**). У Библиотеци Факултета запослен је библиотекар-преводилац који перманентно унапређује своје знање, како би студентима и запосленима пружио висок квалитет библиотечких услуга.

Од оснивања Агрономског факултета у Чачку (1978), до сада (2016), присутна је издавачка делатност запослених наставника и сарадника. У периоду од 38 година, од када је основан Факултет, наставници и сарадници објавили су укупно 139 публикација или просечно 3,65 публикација годишње. До сада је публикована 31 монографија, 52 уџбеника, 20 књига, 27 практикума и 9 приручника.

У претходних пет година (2012-2016) наставници и сарадници Факултета објавили су укупно 24 публикације (8 монографија, 10 уџбеника, 4 књиге и 2 практикума, или просечно 4,8 публикације годишње, за период од пет година. Посматрано за укупни период од 38 година, у последњих пет година повећала се издавачка делатност наставника и сарадника за просечно 1,15 публикација годишње.

Став декана Факултета и Комисије за обезбеђење квалитета је да се у континуитету врши набавка стручне литературе (књига, часописа) новијег датума. Планирање финансијских средстава за наведену намену обухвата и будуће штампање уџбеника, практикума и приручника који ће омогућити ефективно учење и бољу пролазност студената (видети Акциони план).

Од 2010. године, Библиотека Агрономског факулета је пуноправни члан јединственог библиотечко-информационог система Републике Србије COBISS.SR којим управља Народна библиотеке Србије - Виртуелна библиотека Србије. Библиотека има лиценцу за рад у електронској узајамној каталогизацији у оквиру система, преузима и креира библиографске записе (тј. обрађује библиотечки фонд у оквиру поменутог електронског система) и омогућује корисницима, on line, приступ библиографско-каталошким базама података и претраживање публикација не само у оквиру своје локалне базе, него и у оквиру база свих осталих чланица система. Корисницима је, на овај начин, омогућен приступ информацијама у више од 125 библиотека у Србији (43.000 линкова до електронских извора, 1,5 милиона књига, 700.000 чланака, 67.000 часописа и новина, 15.000 CD/DVD-ова). Библиотекар-

преводилац континуирано се стручно оспособљава за рад у оквиру система COBISS.SR и наставља са аутоматизацијом библиотечког пословања.

Осим тога, преко Академске мреже Србије (AMPEC), Библиотеци Факултета доступан је Конзорцијум библиотека Србије за обједињену набавку - КоБСОН, који омогућује корисницима приступ до преко 35.000 иностраних научних часописа и више од 40.000 књига у форми пуног текста.

Свим корисницима библиотекар-преводилац пружа помоћ у претраживању свих врста релевантних података и обезбеђује информације из домена делатности Факултета.

Рачунарска учионица (лабораторија) је потпуно доступна студентима у циљу стицања нових знања из области информатике. У рачунарској учионици се налази 20 савремених рачунара. Факултет има приступ Интернету преко Академске мреже Србије при чему на располагању има 58 јавних IP адреса на нивоу установе. У згради Факултета свака просторија има најмање по један Ethernet прикључак. Студенти и наставници (сви кабинети су опремљени рачунарском опремом) имају неометан приступ интернету, различитим софтверским пакетима и другим врстама информација у електронском облику. Рачунарском учионицом руководи изузетно квалитетан и стручан дипл. инж. електротехнике (сада студент докторских академских студија из области информатике) који је изузетно добронамеран и пожртвован да пренесе своје знање из области информатике, како студентима, тако и свим запосленим на Факултету. Према оцени Комисије за обезбеђење квалитета, допринос руководиоца рачунарске учионице, (уједно и асистента на предмету Информатика), је немерљив за Факултет и у многоме доприноси побољшању и унапређењу квалитета рада Агрономског факултета у Чачку.

Током 2013. године завршено је опремање 9 учионица са рачунарима и фиксном опремом за видео презентацију (видео бим, платна), што значајно унапређује ниво наставног процеса (**Прилог 9.2**). На Факултету је 2015. године уведен Wi-Fi, односно бежична локална рачунарска мрежа (WLAN) тако да сви студенти и запослени имају приступ интернету у згради и дворишту Факултета.

б) SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Усвојена акта везана за квалитет уџбеника и рада библиотеке, по којима се одвијају активности предвиђене акционим планом+++
- Задовољавајућа структура библиотечког фонда која омогућава добру покривеност предмета уџбеницима.+++
- Стручан кадар запослен у библиотеци који студентима и запосленима пружа доступне библиотечке услуге и перманентно подизањем нивоа знања унапређује квалитет својих услуга+++
- Студентска читаоница је отворена за кориснике сваког дана од 7:00 до 19:00 часова++
- Квалитетан кадар који руководи Рачунарском учионицом+++
- Обезбеђени сви неопходни информатички ресурси и 24 часа доступан интернет преко академске мреже Универзитета у Крагујевцу+++

СЛАБОСТИ:

- Слабија покривеност уџбеничком литературом која се користи на познатим светским универзитетима++
- Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије не финансира издавање уџбеника++

МОГУЋНОСТИ:

- Доступни информатички ресурси који обезбеђују комуникацију са изворима међународне и домаће литературе++

ОПАСНОСТИ:

- Проблеми у обезбеђивању финансијских средстава за развој издавачке делатности и набавку нове литературе на Факултету+++

Оцена испуњености стандарда: Стандард испуњен у целини.

Факултет је усвојио нормативна и општа акта која се односе на унапређење рада библиотеке и која стимулишу издавање квалитетније научне и образовне литературе.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Израдити детаљан акциони план обезбеђивања материјалних средстава као подршке издавачкој делатности Факултета и набавци научне и стручне литературе и лиценцираних софтвера.

Перманентно унапређивати квалитет људских, библиотечких и информатичких ресурса.

Акциони план за стандард 9			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Набавка неопходних књига према предлогу катедри	Декан, Савет Факултета	Стални задатак, континуирано.	Књиге евидентиране у библиотечком фонду и доступне студентима, наставницима и сарадницима.
Креирање погоднијег финансијског плана за издавачку делатност у оквиру буџета Факултета	Декан факултета, продекан за наставу, продекан за науку и шеф рачуноводства	Усвајање финансијског плана за 2017.	Већа финансијска средства опредељена у буџету Факултета за издавачку делатност.

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне

а) Опис стања, анализа и процена квалитета управљања високошколском установом и опис стања, анализа и процена квалитета ненаставе

Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 10): **Табела 10.1.** Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица; **Прилог 10.1.** Статут Агрономског факултета у Чачку; **Прилог 10.2.** Шематска организациона структура високошколске установе; **Прилог 10.3.** Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Квалитет управљања

Факултет има организациону структуру и систем управљања који обезбеђују постизање задатака и циљева високошколске установе. Организација Факултета је примерена карактеру и врсти делатности и усклађена са потребама рада. Организација се поставља према процесима рада на Факултету са намером да се, у оквиру дефинисане делатности, остваре постављени циљеви. Орган управљања и орган пословођења, стручни органи и студентски парламент, њихова надлежност и одговорност у организацији и управљању Факултетом утврђени су Статутом Агрономског факултета (**Прилог 10.1**) и у складу са законом.

Шематска организациона и управљачка структура високошколске установе је дата у **Прилогу 10.2.**

Орган управљања Факултетом је Савет Факултета. Савет Факултета има укупно 19 чланова и чине га: тринаест представника Факултета, и то једанаест представника које бира Научно-наставно веће Факултета и два представника које бирају остали запослени; три представника студената; три представника оснивача. Надлежност Савета Факултета дефинисана је Статутом Агрономског факултета (члан 133).

Орган пословођења Факултетом је Декан. Декан за свој рад одговара Савету. Декану у раду помаже више продекана наставника и продекан студент. Декана бира Савет Факултета. Декан именује продекане, руководиоце организационих целина (катедри, огледних добара, лабораторија и стручних служби) са извршном одговорношћу, који извршиоцима додељују задатке чије је извршење потребно за остварење процеса рада, а у складу са актом о организацији.

У управљачкој структури факултета учествују и Стручни органи као што су Наставно – научно веће и Катедре.

Студентски парламент је такође део управљачке структуре Агрономског факултета путем кога студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Студентски парламент перманентно анализира услове студирања и студентске активности, бира студента продекана и даје предлоге за унапређење студија.

Организациону структуру факултета чине:

- Наставна радна јединица (сачињава је 9 Катедри)
- Ваннаставна радна јединица
- Радна јединица - факултетска економија.

Ради побољшања организационог стања, рад органа управљања се периодично оцењује (**Прилог 10.3**).

Анализом извештаја резултата анкетирања студената о раду Декана и Продекана од 2013. до 2017. године, долази се до података да је рад Декана оцењен као задовољавајући или изузетно добар код 73,48% анкетираних студената.

Изузетно добар или задовољавајући рад Продекана за наставу је био код 81,20%. анкетираних студената.

Квалитет ненаставе

Према организационој структури Агрономског факултета у Чачку (**Табела 10.1** и **Прилог 10.2**), ваннаставну радну јединицу сачињава 17 радника у оквиру следећих служби, и то:

- Служба општих и правних послова са 3 запослена;
- Студентска служба са 2 запослена;
- Служба рачуноводства са 3 запослена;
- Библиотека са 1 запосленим;
- Техничка служба са 4 запослена и
- Лаборанти са 4 запослена.

Списак запослених у ваннаставној радној јединици је приказан у оквиру Прилога за Стандард 10 – **Табела 10.1**.

У оквиру организационе јединице Ваннастава обављају се правни, кадровски и општи послови; послови за потребе студија; финансијско - рачуноводствени послови; технички послови и послови обезбеђења; послови библиотеке и други послови који обезбеђују услове за несметано одвијање наставног и научног рада на Факултету. Ваннаставном јединицом Факултета руководи секретар Факултета, кога именује декан.

Ваннастава Факултета је организована ради обављања делатности или појединих стручних послова из своје надлежности у складу са општим актом о систематизацији радних места, а којима се прописују радна места, врста и степен стручне спреме, потребна знања, број извршилаца и други услови. У оквиру ових служби обезбеђује се обављање послова који су неопходни за остваривање интегративних функција Универзитета заснованих на заједничким процедурама извршења пословних процеса, односно стандардним процедурама и правилима које одреди Универзитет.

Ради побољшања организационог стања, рад ваннаставне радне јединице се периодично оцењује (**Прилог 10.3**).

Рад студентске службе се током све три године од када се спроводи анкетирање, веома позитивно оцењује. У школској 2012/2013 години 70,1% анкетираних је рад студентске службе оценило као задовољавајући и изузетно добар. У 2013/2014 години је тај проценат био 86,10%. Тренд повећања броја оних који рад студентске службе позитивно оцењују се наставио и у 2014/2015. години и износио је 89,50% од укупног броја анкетираних, а у шк. 2015/2016. години рад студентске службе је 83,70% анкетираних студената оценило као задовољавајући и изузетно добар.

Позитивна је и оцена рада службе рачуноводства и техничке службе. Проценат оних који тај рад оцењују као задовољавајући до изузетно добар се креће од 52,60% до 69%. Овде се запажа да је доста велики проценат оних који су одговорили да немају мишљење (18,8 – 28,6%), што значи да студенти у великој мери нису упознати са радом службе рачуноводства и техничке службе на факултету.

б) SWOT анализа квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставе

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Јасно дефинисана управљачка и организациона структура установе +++
- Дефинисана надлежност органа управљања, пословођења и стручних органа ++
- Управљање је у складу са законом, статутом и правилницима који регулишу управљање установом +++
- Процеси одлучивања и одговорности су јасно дефинисани ++

- У процесе управљања и одлучивања укључени су и наставници и студенти++
- Редовно се врши праћење и оцењивање рада управљачких органа као и ваннаставних јединица ++

СЛАБОСТИ:

- Не постоји прецизна дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља ++

МОГУЋНОСТИ:

- Одређивање већег броја продекана који би допринели растерећењу рада органа управљања +++
- Све боље оцене рада служби из ваннаставне радне јединице, посебно студентске службе +++

ОПАСНОСТИ:

- Све је већа оптерећеност студентске службе, службе општих и правних послова, као и службе рачуноводства, првенствено због сложеније документације усклађене са Болоњским процесом као и одређених законских прописа који регулишу рад правне и финансијске службе, затим прописима који налажу сложену процедуру јавних набавки и сл.+++
- Преоптерећеност малог броја запослених у ваннаставним службама у појединим периодима (упис студената, крај академске године, одржавање научних скупова на факултету)++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставе

- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом.
- Дефинисати услове и омогућити усавршавање и напредовање запослених у службама ваннаставне радне јединице

Акциони план за стандард 10			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Изменити Статут Факултета и увести услове за напредовање ненаставног особља	Декан и секретар факултета	Септембар, 2017.	Измене Статута усвојене на седници Савета Факултета
Спровести едукацију ваннаставног особља о управљању квалитетом	Декан факултета	Јун, 2017.	Извештај о спроведеној едукацији

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

а) Опис стања, анализа и процена квалитета простора и опреме

За стандард 11 Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 11): **Табела 11.1.** Укупна површина са површином објеката и расположивим бројем места за седење студената (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе); **Табела 11.2.** Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду; **Прилог 11.1.** Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Квалитет простора

Агрономски факултет у Чачку је високошколска установа која се налази у мирном делу града недалеко од центра. У непосредној близини факултета налазе се Студентски дом, Студентски ресторан, Факултет техничких наука, Висока техничка школа, Институт за воћарство, Спортски центар „Младост“ са базенима, атлетском стазом и спортским теренима.

Објекти Агрономског факултета налазе се на адреси Цара Душана 34 у Чачку и наведени су у **Табели 11.1.** Сви објекти су у власништву Агрономског факултета и имају укупну бруто површину од **3.341 m^2**.

Објекат 1 – Главна зграда је укупне, бруто површине 3.156,00 m^2.

Објекат 2 - Лабораторија и вежбаоница у дворишту су укупне површине 185,00 m^2.

Спецификација свих просторија у оквиру Агрономског факултета у Чачку је приказана у **Табели 11.1.**

Факултет поседује амфитеатар, слушаонице, вежбаонице, лабораторије, библиотечки простор, читаоницу и свечану салу за одбрану завршних, мастер и докторских дисертација. Просторије су у складу са потребама образовног процеса и укупне су површине 1.566,63 m^2. Од тога 1.374,05 m^2 простора припада просторијама за одржавање наставе, а преосталих 192,58 m^2 су просторије библиотеке, читаонице и свечане сале. Од просторија намењених за одржавање наставе чак половину чини вежбаонички и лабораторијски простор. Вежбаоница има 8 укупне површине 402,21 m^2, а лабораторија има 7 укупне површине 350,98 m^2.

Радни простор за наставнике и сараднике (наставнички кабинети и лабораторије за рад наставног особља) је укупне површине 416,46 m^2.

Факултет обезбеђује простор за административне послове и то 6 просторија укупне површине 114,52 m^2.

За рад Студентског парламента факултет обезбеђује 3 просторије укупне површине 195,93 m^2.

Просторије Агрономског факултета задовољавају све неопходне урбанистичке, техничке, хигијенске и друге услове за установу овакве врсте. Објекти имају потребне грађевинске и употребне дозволе и прилагођени су сигурносним стандардима.

Према подацима из **Прилога 11.1** који се односе на однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима може се констатовати да Агрономски факултет у потпуности обезбеђује неопходни простор за квалитетан и несметан рад студената. Наиме, планирани број студената за упис на студијске програме који су акредитовани 2013. и 2015. године износи 544 студента (Укупни број од 544 студенада добијен је рачунањем планираног броја студената за упис на прву годину студија, за свих 7 студијских програма, помножен са бројем година трајања студијских програма). Када се укупна **нето површина просторија** за одржавање наставе (нето простор учионица и лабораторија) која износи **1.374,05 m^2** (са 819 места за седење) подели са укупним бројем планираног броја студената, на свим студијским

програмима, (544 студента), добија се површина од **2,53 m^2 нето простора** по једном студенту.

Међутим, стандардима за акредитацију и самовреновање предвиђено да се обрачун простора за извођење наставе обрачунава на основу **бруто квадратуре простора** факултета. Агрономски факултет располаже на основу власништва са укупном површином **бруто простора од 3.341,00 m^2.** Када се бруто квадратура Факултета (3.341,00 m^2) подели са укупним планираним бројем студената, на свим акредитованим студијским програмима и свим годинама студија (укупно 544 студената) добија се се површина од **6,14 m^2 бруто простора** по једном студенту.

Без обзира који начин рачунања минималне површине простора по једном студенту примењујемо (на основу нето – реалне квадратуре учионичког и лабораторијског простора или на основу укупне бруто квадратуре) добија се задовољавајући квалитет простора по једном студенту који износи знатно више од минимално предвиђених 2,00 m^2 /студенту, за извођење наставе по сменама.

Квалитет опреме

Факултет је опремљен потребном техничком опремом за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма. Опрема је у складу са здравственим и сигурносним стандардима о чему су студенти обавештени преко упутстава за коришћење. Опрема је распоређена по лабораторијама и вежбаоницама. Компјутерска опрема (20 рачунара) се налази у посебној рачунарској учионици.

Листа вредније опреме за извођење наставе на студијским програмима приказана је у **Табели 11.2** са распоредом по лабораторијама и вежбаоницама.
У односу на попис опреме од 2012. године, укупан број јединица опреме према попису из 2016. године увећан је за укупно **153 комада** апарата и опреме чија укупна вредност износи **477.806,00 Евра**

Ради квалитетнијег извођења наставе и обављања стручне праксе Агрономски факултет је склопио уговоре о пословно-техничкој сарадњи са Институтом за воћарство у Чачку, Пољопривредном школом „Др Ђорђе Радић“ у Краљеву (удаљена од Чачка 36 km) и Пољопривредном школом „Љубо Мићић“ у Пожеги (удаљена од Чачка 30 km).. Уговорима о пословно-техничкој сарадњи које је Факултет успоставио са наведеним институцијама, омогућио је услове да студенти стичу практична знања и вештине приликом извођења практичне наставе и обављања стручне пркске.

Факултет је крајем 2012. године обезбедио огледно добро у селу Трбушани код Чачка (удаљено око 5 km од Чачка До почетка шк. 2017/2018. године Агрономски факултет у Чачку настојаће да обезбеди преостали део огледног добра до укупне површине од 100 ha земљишта и то на основу поседа (власништва) или на основу склопљених уговора о вишегодишњем закупу.

б) SWOT анализа квалитета простора и опреме

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Све просторије су у власништву Агрономског факултета +++
- Сви објекти су на једној локацији +++
- Потпуна усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената +++
- Постоји адекватна техничка и лабораторијска опрема као и усклађеност капацитета опреме са бројем студената ++
- Постоји одговарајући простор за рад наставника и сарадника, као и за административне послове и рад студентског парламента ++

- Број јединица опреме се увећава (у последње 4 године набављено је укупно **153 комада** апарата и опреме чија укупна вредност износи **477.806,00 Евра)**, а просторије за наставу се осавремењују +++
- Склопљени вишегодишњи уговори о пословно-техничкој сарадњи са више институција које обезбеђују услове студентима Агрономског факултета да стекну практична знања и вештине. ++

СЛАБОСТИ:
- Још увек нерешено питање поседовања 100 ha земљишта за потребу обезбеђивања одледног добра+++

МОГУЋНОСТИ:
- Удруживањем материјалних трошкова више пројеката могла би се набавити вреднија опрема за рад +++
- Постојање одређених површина државног земљишта на територији Града Чачка које Агрономски факултет у Чачку може на јавном конкурсу добити по праву приоритета које имају високошколске установе. ++
- Потпуна реконсктрукција амфитеатра+++

ОПАСНОСТИ:
- Све мање је средстава за одржавање постојеће и набавку нове опреме ++
- Државно земљиште на територији Града Чачка налази се у оквиру великог броја катастарских парцела које имају мању површину од 0,5 ha што може представљати велики проблем прикиком укрупњавања поседа. ++
- Недостатак буџетских средстава и средстава локалне самоуправе за набавку земљишта и савремене механизације ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета простора и опреме
- Одржати састанке са свим учесницима на пројектима и размотрити могућности удруживања материјалних трошкова у циљу набавке заједничке, али вредније опреме;
- Наставити решавање питања обезбеђивања преосталог дела огледног добра до укупно предвиђене површине од 100 ha.
- Склопити нове уговоре о пословно-техничкој сарадњи.

Акциони план за стандард 11			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Обезбеђење огледног добра	Декан, Савет факултета	Октобар 2017.	Измена Статута на сеници Савета факултета
Реконструкција амфитеатра Факултета	Декан, Савет факултета	Септембар 2018.	Технички пријем

Стандард 12: Финансирање

а) Опис стања, анализа и процена квалитета финансирања

Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 12): **Прилог 12.1.** Финансијски план; **Прилог 12.2.** Финансијски извештај за претходну годину (pdf).

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Факултет стиче приходе на основу Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Крагујевцу и Статута Агрономског факултета. Овим средствима Факултет самостално управља, на основу закона и општих аката Факултета као што су:

- Закон о буџетском систему;
- Уредбу о буџетском рачуноводству;
- Правилник о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем;
- Правилник о начину припреме, састављања и подношења завршних рачуна корисника буџетских средстава;
- Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације и друге законске прописе, правилнике и акта која се односе на делатност факултета.

Извори финансирања Факултета су средства која обезбеђује оснивач и сопствена средства Факултета.

Оснивач обезбеђује средства Факултету за: материјалне трошкове, текуће и инвестиционо одржавање; плате запослених, у складу са законом и колективним уговором; опрему; библиотечки фонд; обављање научно-истраживачког рада који је у функцији подизања квалитета наставе; научно и стручно усавршавање запослених; подстицање развоја наставно-научног и наставно-уметничког подмлатка; рад са даровитим студентима; међународну сарадњу; изворе информација и информационе системе; издавачку делатност; рад студентског парламента и ваннаставну делатност студената; финансирање опреме и услова за студирање студената са хендикепом и друге намене, у складу са законом.

Сопствена средства Факултет стиче од школарине и других накнада за услуге образовања.

Факултет остварује позитивне финансијске резултате што је и приказано у финансијском извештају **(Прилог 12.2**).

Факултет има јавности доступан финансијски план (www.afc.kg.ac.rs) који садржи јасно представљене будуће планиране приходе и расходе по врстама и динамици (**Прилог 12.1**).

Структура укупних прихода на годишњем нивоу (за 2016. годину) је следећа:

- Приходи од Министарства просвете и науке износили су 99.111.829 динара;

- Приходи од Министарства пољопривреде и шумарства износили су 113.929.258 динара;

- Сопствени приходи у 2016. години износили су 9.764.573 динара.

Финансирање научно-истраживачког рада је финансирано од стране Министарства просвете и науке кроз финансирање пројеката технолошког развоја, пројеката из програма основних истраживања, интегралних и билатералних пројеката, учествовања на научним скуповима и сл.

Приходи од Министарства намењени покривању материјалних трошкова (енергетске услуге, комуналне и комуникацијске услуге, трошкови платног промета...) износили су 5.363.197 динара.

Током протеклог периода предузете су активности у правцу повећања сопствених прихода. Према члану 8 Статута Агрономског факултета у Чачку, делатност факултета, између осталог, је и гајење садног материјала, истраживање и развој у биотехнологији и сл.

б) SWOT анализа квалитета финансирања

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Факултет послује са добитком +++
- Факултет економично располаже са средствима које поседује утврђујући приоритете у трошењу новца +++
- Финансијски извештај и план су доступни јавности (усваја их Савет факултета на предлог Наставно-научног већа), а затим су објављени на факултетском сајту) +++

СЛАБОСТИ:

- Мало учешће сопствених прихода у структури укупних прихода ++
- Присутан је перманентни недостатак средстава за набавку опреме и основних средстава ++
- Мали број реализованих пројеката са привредом +

МОГУЋНОСТИ:

- Присутна је сарадња са већим бројем привредних субјеката са којима још увек нису потписани званични уговори о сарадњи који би могли бити додатни извор финансирања ++
- Удруживањем материјалних трошкова више пројеката могла би се набавити вреднија опрема за рад ++
- Повећање сопствених прихода реализацијом неке од допунских делатности факултета које су предвиђене Статутом фалултета ++

ОПАСНОСТИ:

- Због свеукупне финансијске кризе, проблеми финансирања могу бити још више изражени +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета финансирања

- Финансирати набавку опреме удруживањем појединачно малих материјалних трошкова већег броја пројеката;
- Постојећу сарадњу са привредом коју већ поседујемо проширити и конкретизовати кроз потписивање уговора и реализацију пројеката који би били додатни извор финансирања;

Акциони план за стандард 12			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Повећати приходе од консултантских услуга и срадње са привредом	Декан, Савет Факултета	Октобар, 2017.	Пораст прихода од консултантских услуга и сарадње са привредом у годишњем финансијском извештају

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

а) Опис стања, анализа и процена квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета

Факултет је доставио сву документацију и све прилоге у pdf формату (Документ: Прилози за Стандард 1-14, Прилог за стандард 13): **Прилог 13.1.** Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета; **Прилог 13.2.** Анкете студената.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (www.afc.kg.ac.rs) у менију „Самовредновање 2017“.

Агрономски факултет у Чачку обезбеђује својим студентима значајно учешће у контроли и побољшавању квалитета наставног процеса и других активности које су у непосредној вези са животом и радом студената. Факултет пружа велику подршку Студентском парламенту, а представници студената учествују у раду Савета Факултета као и у Комисији за обезбеђење квалитета.

Учешће студената у Комисији за обезбеђење квалитета регулисано је Члановима 191 и 192 Статута Агрономског факултета у Чачку. Представник студената је члан Комисије за обезбеђење квалитета – Одлука Наставно-научног већа Агрономског факултета у Чачку о именовању чланова Комисије за обезбеђење квалитета, бр. 631/7-V, од 20.03.2017. године (**Прилог 13.1**).

Поступци којима се обезбеђује утицај студената на самовредновање и проверу квалитета су:

- Укључивање студената у рад Комисије за обезбеђење квалитета;
- Укључивање студената у доношење стратегије, одговарајућих докумената и поступака за обезбеђење квалитета на Факултету, кроз рад у Комисији за обезбеђење квалитета и на друге начине (нпр. преко представника у Савету Факултета).
- Студенти дају мишљење о резултатима до којих се дошло при самовредновању Факултета истовремено и равноправно са својим наставницима. Нарочито се велики значај придаје активном учешћу студената у анализи квалитета рада Факултета у оним областима које су од посебне важности за рад студената и о којима студенти имају потребне информације и сазнања;
- Спровођење анкетирања студената као обавезног метода у поступку самовредновања Факултета (**Прилог 13.2.**). Одговарањем на питања у анкети, студенти имају могућност да изнесу своје ставове и мишљења, анонимно, објективно и из угла студентске популације што има посебну вредност у формирању коначног мишљења о квалитету рада на Агрономском факултету у Чачку;
- Факултет резултате анкете чини доступним јавности и укључује их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета;
- Укључивање студената у процесе перманентног осмишљавања и реализације студијских програма. Посебно је значајно њихово укључивање у евалуацију и оцењивање студијских програма.

б) SWOT анализа квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета

SWOT анализа	Квантификација процене
S - (Strengths): предности	+++ → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	++ → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	+ → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Студенти активно учествују у Комисији за обезбеђење квалитета ++
- Кроз анкету студенти активно учествују у евалуацији установе, студијских програма, наставе +++

СЛАБОСТИ:
- Код појединих анкетних питања, одређени број студената заокружује да о датом питању нема мишљење ++
- Осим за анкете, студенти показују мало интересовање за друге поступке којима се обезбеђује утицај студената на самовредновање и проверу квалитета ++

МОГУЋНОСТИ:
- Све више сазрева свест студената о њиховој улози у обезбеђењу квалитета на Агрономском факултету ++

ОПАСНОСТИ:
- Због заузетости колоквијумима, испитима и сл., студенти веома често или немају времена за озбиљније бављење обезбеђењем квалитета или површно прилазе том проблему +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета
- Радити на едукацији студената по питању њихове улоге у самовредновању и обезбеђењу квалитета;
- Интензивирати активности на едукацији студената о предностима и значају њихове ангажованости у раду стручних тела факултета, односно предностима и значају објективног изношења мишљења и ставова у процесу самовредновања и оцењивања квалитета факултета; посебан едукативни утицај треба вршити код студената са најмањим бројем датих одговора и оних који су давали неконзистентне одговоре приликом анкетирања у процесу самоевалуације.
- Путем директне комуникације перманентно упознавати студенте са одлукама стручних тела факултета и ефектима корективних мера које се односе на унапређење квалитета наставног процеса и стандарда студената.

Акциони план за стандард 13			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Покренути иницијативу код Судентског парламента за оснивање ресора који би се бавио финансирањем ваннаставних активности студената.	Продекан за наставу, Продекан за финансије, Шеф рачуниводства, Секретар факултета	Октобар 2017.	Донета акта о оснивању ресора

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

а) Опис стања, анализа и процена квалитета систематског праћења и периодичне провере квалитета

Агрономски факултет у Чачку доставио тражену документацију за стандард 14, и то: **Прилог 14.1.** Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

Агрономски факултет у Чачку има систем обезбеђења квалитета који се састоји од усвојених процедура и регулаторних одредаба Статута Агрономског факултета које се односе на квалитет. Члановима Статута 191, 192, 193 и 194 Агрономског факултета у Чачку утврђени су послови и задаци наставника и сарадника, студената, Савета и Наставно-научног већа, Комисије за обезбеђење квалитета, Катедри и Студентског парламента у доношењу и примени стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета као и систематског праћења и периодичне провере квалитета.

На седници Наставно-научног већа одржаној 11.06.2008. године, бр. 1376/10, Агрономски факултет у Чачку је донео Одлуку о формирању Комисије за обезбеђење квалитета. На предлог Комисије за обезбеђење квалитета Наставно-научно веће Агрономског факултета на седници одржаној 18.09.2008. године, бр. 1979/12-VI, утврдило је предлог, а Савет Агрономског факултета је на седници одржаној 19.09.2008. године усвојио документ Стратегија обезбеђења квалитета Агрономског факултета у Чачку. Документ Стратегија обезбеђења квалитета јавно је доступна и налази се на интернет страници Агрономског факултета (www.afc.kg.ac.rs), у менију „Самовредновање 2017“ (**Прилог 14.1)**. Агрономки факултет у Чачку има формирану Комисију за обезбеђење квалитета која се састоји од наставника, сарадника, студената и ненаставног особља. При томе, Факултет је обезбедио активну улогу студентима у процесу вредновања свих сегмената рада факултета, а посебно наставног процеса.

Комисија за обезбеђење квалитета за потребе Факултета организује, контролише и унапређује рад на:

- спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета Факултета;
- обезбеђењу услова и инфраструктуре за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања;
- обезбеђењу редовне повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама студената који заврше одређени ниво студија;
- обезбеђењу података потребних за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета и
- обављању периодичне провере и самовредновања нивоа квалитета током којих сагледава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета Агрономског факултета укључена је у спровођење интерних и екстерних провера квалитета у циљу сертификације, надзора или ресертификације високошколске установе, студијских програма и диплома. Студенти имају активну улогу у доношењу и спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета.

Документом Стратегија обезбеђења квалитета утврђен је начин и поступак самовредновања студија, студијских програма, рада наставног и ненаставног особља и услова рада као дела стратегије Факултета за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студија. Овај документ садржи део о вредновању од стране студената, део о

вредновању запослених на Факултету и део о вредновању од стране послодаваца свршених студената Факултета са циљем да се побољша квалитет наставе и рад запослених. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анектирања студената. Стратегијом обезбеђења квалитета предвиђено је да се самовредновање спроводи најмање једном у три године. Поред усвојене Стратегије обезбеђења квалитета и именовања Комисије за квалитет, ради унапређења стандарда квалитета рада, Агрономски факултет је усвојио различите процедуре и мере и прецизно је одредио субјекте обезбеђења квалитета:

- утврдио је акциони план за спровођење стратегије,
- усвојио је стандарде и поступке за обезбеђење и унапређење квалитета рада,
- усвојио је план рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета,
- усвојио је поступке који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе,
- усвојио је поступке и процедуре којима факултет крајем сваког семестра спроводи анкете студената о свим сегментима квалитета рада на факултету,
- усвојио је поступке и процедуре прикупља мишљење дипломираних студената о стеченим знањима и прикупља мишљење послодаваца о стеченим квалификацијама свршених студената Агрономског факултета.

Агрономски факултет у Чачку обезбеђује примену утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и реализацију задатака које у том процесу имају учесници у систему обезбеђења квалитета путем статутом предвиђених обавеза руководства Факултета, Комисије за квалитет, катедри и стручних служби. Агрономски факултет у Чачку обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета рада током којих проверава примену начела утврђених стратегијом и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање постављених стандарда квалитета. Као основу за рад на Агрономском факултету у Чачку усвојен је 18.09.2008. године Правилник о стандардима самовредновања, квалитета наставе и педагошког рада наставника.

О самовредновању се сачињавају извештаји које превасходно анализира и разматра Комисија за обезбеђење квалитета, затим декан и продекани факултета а након тога Извештај се упућује Наставно-научном већу Факултета који га разматра и доноси одговарајућу одлуку.

Агрономски факултет има 5 различитих анкетних листића на основу који долази до података о свим сегментима квалитета рада. Упитник бр. 1 попуњавају студенти причему оцењују квалитет предавања и вежби. Упитник бр. 2 попуњавају студенти при крају летњег семестра при чему оцењују квалитет одржане наставе, студијске програме и услове рада које им пружа факултет. Упитник бр. 3 попуњавају свршени студенти. Упитник бр. 4 попуњавају сви запослени при чему оцењују све услове и квалитет рада и Упитник бр. 5 попуњавају послодавци који запошљавају свршене студенте Агрономског факултета. Наведених 5 упитника садржи укупно 67 питања.

Агрономски факултет настоји да спроведе у праксу основна начела академског понашања и рада наставника и сарадника која се заснивају на моралним и етичким вредностима наставника Универзитета. У том смислу је у јануару месецу 2017. године усвојио Етички кодекс наставника Агрономског факултета.

б) SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Постоји утврђена методологија за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда +++

- Сва усвојена документа везана за контролу квалитета доступна су јавности на интернет страници Факултета (мени „Факултет“ – подмени „Документа“ – „Правилници“)+++
- Управа Факултета је заинтересована за унапређење постојећег начина контроле квалитета ++
- Култура квалитета запослених на вишем је нивоу него раније++

СЛАБОСТИ:
- Недовољно се користе подаци добијени контролом квалитета за планирање будућих активности +++
- Студенти показују мало интересовање за учешће у контролама квалитета++

МОГУЋНОСТИ:
- Постоји запослено ненаставно особље са капацитетом да помогне у контроли квалитета и испуњености стандарда +++
- Факултет има веће информатичке могућности које се могу искористити у процесу контроле квалитета и испуњености стандарда++

ОПАСНОСТИ:
- Комисија за обезбеђење квалитета нема довољан капацитет рада, јер јој недостаје административно-техничка подршка+++
- Средства за рад на пословима обезбеђења квалитета нису предвиђена у буџету Факултета+
- Мали број запослених и студената вољан је да се ангажује у контроли квалитета+++

в) Предлог мера и активности за систематско праћење и периодичну проверу квалитета
- Одлуком декана увести обавезу да се при планирању сваке активности на факултету претходно анализирају извештаји о контроли квалитета.
- Изменити Статут Факултета и унети одредбе које регулишу начин стимулације учешћа запослених и студената у контроли квалитета.
- Орган пословођења треба да увести место продекана за послове квалитета.
- Обезбедити административно-техничку подршку Комисији за обезбеђење квалитета формирањем .
- Предвидети средства за рад на пословима контроле квалитета у буџету Факултета.
- Јавно похвалити и наградити запослене и студенте који су се ангажовали на пословима контроле квалитета.
- Заменити чланове Комисије за квалитет који се недовољно ангажују
- Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом.
- Увести ангажовање на пословима квалитета као обавезан услов за напредовање у академској хијерархији.

Акциони план за стандард 14			
Активност	**Одговоран**	**Рок за извршење**	**Очекиван резултат**
Обезбедити финансијска средства за стимулисање рада чланова Комисије за обезбеђење квалитета	Декан и Савет Факултета	Крај 2017. године	Савета Факултета
Увести место продекана за послове квалитета	Декан, секретар Факултета	Јун, 2017. године	Измене Статута усвојене на седници Савета Факултета
Спровести едукацију запослених о управљању квалитетом	Декан Комисија за квалитет	Трајна активност	Усвојен Правилник на седници НН већа

Стандард 15: Квалитет докторских студија

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 15

Агрономски факултет је реномирана високошколска и научноистраживачка установа. Агрономски факултет у Чачку је акредитован за обављање научноистраживачке делатности (број 660-01-00012/15, од 24.11.2015. године).

Сви ресурси којима Факултет располаже омогућавају организовање и извођење докторских студија током којих полазници проширују и систематизују усвојена знања, осамостаљују се у коришћењу литературе и критичким и иновативним размишљањем решавају изазове који превазилазе домете актуелног знања и постојеће агрономске праксе.

Агрономски факултет у Чачку од своје прве акредитације 2008. године има један програм докторских студија *Агрономија*, који изводи самостално и нема докторску школу (Уверење о акредитацији студијског програма докторских академских студија Агрономија - 180 ЕСПБ, број: 612-00-1440/14/2008-04, Београд, 20.03.2009. године и друга акредитација: Уверење о акредитацији студијског програма докторских академских студија Агрономија - 180 ЕСПБ, број: 612-00-01227/2013-04, Београд, 30.08.2013. године). Докторске академске студије Агрономија трају три године или шест семестара и имају 180 ЕСПБ, уз претходно остварен обим студија од најмање 300 ЕСПБ на основним академским и мастер академским студијама.

Докторске академске студије Агрономија (180 ЕСПБ) акредитоване су за упис 12 студената.

Завршетком докторских академских студија Агрономија студенти стичу квалификације (опште и предметно-специфичне способности), односно, компетенције за:

- Способност анализе, синтезе и предвиђања решења и последица конкретних проблема из уже научне области;
- Овладавање вештинама и савременим методама истраживања у техничко-технолошкој области;
- Способност коришћења информационо-комуникационих технологија у овладавању знањима одговарајућег подручја;
- Способност повезивања знања из различитих области, стечених на ранијим нивоима образовања, ради развоја нових технологија;
- Владање савременим методама истраживања у техничкотехнолошком пољу, односно, биотехничким наукама;
- Самостално истраживање теоријских и практичних проблема ради добијања нових или побољшаних решења и њихове примене;
- Тимски рад и професионалну комуникацију ради унапређења науке и струке;
- Способност преноса сопствених знања и идеја колегама, широкој академској заједници и друштву у целини;
- Оспособљеност да резултате научних истраживања саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима, или прикажу кроз патенте и нова техничка решења;
- Стечене компентенције студент верификује публиковањем научних радова, од који је најмање један рад публикован у часопису са SCI листе, и израдом и одбраном докторске дисертације.
- На основу стечених знања, вештина и свеукупних компетенција, докторанди су оспособљени да се самостално баве научноистраживачким радом у оквиру различитих области пољопривреде.

Квалификације које означавају завршетак трећег степена студија, према дескрипторима квалитета додељују се студентима који:

- су показали систематско разумевање области студирања и савладане вештине и методе истраживања везане за ту област;
- су показали способност да конципирају, осмисле, проведу и прилагоде знатан истраживачки процес са научним интегритетом;
- су направили оригинални истраживачки рад који проширује границе знања путем значајног обима рада, од ког је нешто објављено у националним или интернационалним индексираним публикацијама;
- су способни да проведу критичке анализе, евалуације и синтезе нових и комплексних идеја;
- могу да комуницирају са својим колегама, стручном и широм јавности о појединостима из поља својих стручног знања;
- ће моћи да у академским и професионалним контекстима промовишу технолошки, друштвени или културни развој друштва заснованог на знању.

Компетентност Агрономског факултета у Чачку за извођење докторских студија се исказује бројем наставника укључених у научноистраживачке пројекте, бројем публикација у међународним часописима, бројем одбрањених докторских дисертација, као и оствареном националном и међународном сарадњом са научноистраживачким установама. Перманентно се прати, евалуира и подстиче научни напредак наставника и ментора, уз високе критеријуме за избор наставног особља и обавезним петогодишњим извештајима о раду редовних професора. На тај начин се повећава вредност фактора који одражава однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија.

Факултет запошљава довољан број наставника у сталном радном односу који су били ментори у изради докторских дисертација, чија се способност за извођење докторских студија види из референци наставника и сарадника. Референце се објављују на сајту Факултета, а обухватају првенствено публикације у часописима са SCI листе. Факултет перманентно самовреднује свој акредитовани студијски програм докторских студија, кроз активности Комисије за обезбеђење квалитета и Комисије за самовредновање на Факултету.

Број наставника запослених на Агрономском факултету у Чачку варира (али не значајно). Наставу на студијским програмима током 2017. године реализује укупно 45 наставника и сарадника, од чега је 44 наставника и сарадника запосленио са пуним радним временом (100%), 1 наставник је запослен са 20% радног времена у установи и 7 наставника су ангажовани на основу уговора о допунском раду (33,33%). У 100% радном односу на Агрономском факултету 14 наставника је у звању редовни професор, 9 наставника је у звању ванредни професор, 10 наставника је у звању доцент и 1 наставник у звању предавач (наставник страног језика). У реализацији наставе учествује и 9 сарадника у звању асистент и 1 у звању сарадник у настави.

Имајући у виду да број наставника који имају менторски услов (5 радова у часописима са SCI листе у последњих 10 година) варира, а узимајући у обзир стандард који дозвољава менторство максимално 5 студената докторских студија по наставнику током предвиђеног трогодишњег трајања докторских студија, број оних који докторирају је значајно мањи него што би могао бити, у односу на менторске капацитете. Разлог пре свега лежи у високој селективности и стриктној примени критеријума, али свакако и у мањем броју уписаних кандидата него што је дозвољено, јер су студије акредитоване за упис до 12 кандидата. Листа ментора је комплетирана 01.02.2017. године, и указује на чињеницу да од укупно 35 наставника и сарадника са докторатом наука из одређених научних области, 32 наставника (91,4%) испуњава услов за ментора на докторским академским студијама Агрономија. Постоји континуирани тренд раста броја ментора на Агрономском факултету.

Наставници Агрономског факултета у Чачку укључени су у научноистраживачке пројекте, према опису и квантитативним мерилима приказаним у Стандарду 6. Истим Стандардом показана је научна продукција наставника и сарадника, која потврђује квалитет научноистраживачког рада на Агрономском факултету. У оквиру Стандарда 6

наводе се реномиране иностране научноистраживачке установе, са којима Агрономски факултет сарађује.

Укупан број одбрањених докторских дисертација на Агрономском факултету у Чачку од оснивања (1978. године) закључно са 2017. годином је 29. Број докторских дисертација одбрањених на Агрономском факултету од 2000. године закључно са 2017. годином је 17 (седаманест), од чега је 15 одбрањено као докторат након магистратуре а 2 доктората су одбрањена након докторских студија. Табела 1 обухвата период од 2000. године и приказује преглед броја одбрањених докторских дисертација по календарским годинама, за кандидате који су докторате бранили након магистратуре, као и кандидате који су завршили докторске студије:

Табела 1. Број докторских дисертација одбрањених на Агрономском факултету у Чачку од 2000. до 2017. године

Година	**Докторати након магистратуре**	**Докторати након докторских студија**
2000.	1	-
2001.	1	-
2002.	5	-
2003.	2	-
2004.	-	-
2005.	-	-
2006.	-	-
2007.	2	-
2008.	-	-
2009.	-	-
2010.	1	-
2011.	1	-
2012.	1	-
2013.	-	-
2014.	-	-
2015.	-	-
2016.	1	-
2017.	-	2
Укупно	**15**	**2**

Праћење, анализа и унапређење постигнућа студената докторских студија (научних компетенција, академских и практичних вештина) спроводи се путем извештаја о квалитету њиховог студијског истраживачког рада, које разматра Комисија за обезбеђење квалитета. Поред руководиоца студијског програма докторских академских студија Агрономија, у анализирању напредовања студената укључују се и катедре, како би се менторски систем даље развијао, и у будућности био још снажнија подршка студентима докторских студија. Тако се студенти мотивишу да перманентно реализују истраживања, а добијене резултате саопштавају на научним скуповима, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности или заједно са својим менторима креирају призната нова техничка и технолошка решења или патенте.

Континуирано праћење, анализа и унапређење политике уписа студената на докторске студије подразумева повремене корекције критеријума рангирања студената, које осим успеха на претходним нивоима студија и број година студирања на истим, узима у обзир и објављене радове. Упис на докторске студије Агрономија на Агрономском факултету у Чачку прати потребе друштва и привреде и потребе развоја биотехничких наука, као и потребе за наставним кадром у високом образовању у различитим областима пољопривреде. Предложени број студената (12) који уписују

докторске студије је усклађен са научноистраживачким потенцијалима, доступном лабораторијском опремом и простором.

Агрономски факултет у Чачку на свом web-порталу објављује за јавни увид докторске дисертације које се не бришу, и креира репозиторијум у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација, са извештајем комисије за оцену дисертације, подацима о ментору и саставу комисије и подацима о научним радовима кандидата чије је објављивање предуслов за одбрану докторске тезе (http://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/doktorske-disertacije). Докторске дисертације које се бране на Агрономском факултету стављају се на јавни увид и на заједничком web-порталу Универзитета у Крагујевцу (https://www.kg.ac.rs/doktorske_disertacije.php). На Универзитету у Крагујевцу постоји посебна платформа за депоновање докторских дисертација, која је повезана са библиографском базом, и доступна је на адреси: http://eteze.kg.ac.rs.

Агрономски факултет у Чачку у највећој мери испуњава захтеве Стандарда 15, јер се интензивно и вишеструко бави унапређењем квалитета докторских студија. Промена структуре докторских студија са смањењем броја обавезних предмета и повећањем броја предмета у изборном „базену“ (уз покривеност и равномерну заступљеност свих дисциплина које традиционално припадају агрономији), као и повећање удела истраживачког рада омогућава унапређење квалитета истраживања и повећање броја резултата који из тих истраживања произилазе.

б) SWOT анализа

SWOT анализа	**Квантификација процене**
S - (Strengths): предности	**+++** → високо значајно
W - (Weaknesses): слабости	**++** → средње значајно
O - (Opportunities): могућности	**+** → мало значајно
T - (Threats): опасности	**0** → без значајности

ПРЕДНОСТИ:

- Квалитет доктората на Агрономскомом факултету је заснован на прецизним критеријумима +++
- Мере за обезбеђење квалитета докторских студија и процедуре неопходне за одржавање квалитета су јасно дефинисане и добро спроведене захваљујући Комисија за обезбеђење квалитета +++
- Изванредна информатичка подршка Рачунског центра, као и библиотечки извори олакшавају рад студената докторских студија ++
- Сарадња са привредом и активно учешће (као оснивача) у активностима Научно технолошког парка „Чачак“ (чији су оснивачи и чланице два велика удружења приватних предузетника) обезбеђује могућности за рад на реалним изазовима и остваривање резултата на иновационим пројектима ++
- Агрономски факултету у Чачку одржава добру повезаност и активно учествује у стварању међународних платформи, мрежа и организација које имају за циљ мобилност и образовање засновано на потребама привреде (*Industry Based Learning Programs*), што студентима пружа прилику за мобилност и квалитетне студијске боравке ++

СЛАБОСТИ:

- Правилник о докторским студијама се преиспитује кампањски, када је време за сачињавање извештаја о самовредновању и припреми документације за акредитацију ++
- Пројектни циклус националних научних пројеката се више пута продужава, а нови студенти докторских студија се тешко могу укључити у већ постојеће продужене пројекте ++
- Недовољно интересовање за докторске студије, иако је високом образовању потребан већи број младих наставника ++

МОГУЋНОСТИ:

- Могуће учешће у међународним пројектима и финансирање докторанада из европских извора ++
- Континуирана тежња и жеља студената докторских студија и млађих сарадника да се унапређују у науци +++
- Широк дијапазон области савремене науке којима се баве наставници Агрономског факултета, које су тренутно атрактивне и тражене ++
- Одабир и ангажовање компетентних наставника из иностранства за гостујуће професоре на докторским студијама ++

ОПАСНОСТИ:

- Опадање квалитета доктората услед опште климе у друштву која не подстиче квалитет, не санкционише доследно плагијаризам и сличне негативне појаве ++
- Проблеми са публиковањем научних резултата, условљавањем за објављивање научних радова у *open access* часописима који временом предоминирају, средства неопходна за ту врсту публиковања су значајна, а најчешће нису доступна +
- Смањено интересовање за менторство услед изостанка адекватног награђивања великог ангажовања ментора на докторским студијама, самом чињеницом да су изостављени из комисије за одбрану докторске дисертације ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу приказане SWOT анализе, предложене мере за унапређење квалитета би могле бити:

• Искористити предности процедуре самовредновања и акредитације за иновирање и унапређење свих чинилаца везаних за унапређење квалитета докторских студија;

• Периодично преиспитивати критеријуме за упис на докторске студије и за стицање доктората на Агрономском факултету и благовремено прилагођавати Праавилнике који регулишу ове области;

• Континуирано конкурисати за учешће на међународним пројектима са партнерским институцијама, на којима би били ангажовани докторанди, чиме би се створили бољи услови за њихов рад и напредовање;

• Доследно спроводити све критеријуме, гаранте квалитета докторских дисертација;

• Свеобухватно и упорно подизати свест о значају квалитета докторских студија за углед и рејтинг Агрономског факултета;

• Планирати материјална средстава за претплату на часописе или публиковање у *open access* часописима, у случајевима када су то захтеви предвиђени међународним пројектима;

• Мотивисати студенте докторских студија Агрономија на укључивање у припрему и реализацију процедура за унапређење квалитета докторских студија, информишући их о принципима етичког кодекса и добре научне праксе.

г) Показатељи и прилози за стандард 15

Агрономски факултет у Чачку доставио тражену документацију за стандард 15, и то:

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија;
Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...);
Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе.

Прилог 15.1 Правилник докторских студија;
Прилог 15.2 Извод из Статута који регулише докторске студије;
Прилог 15.3 Правилник о раду докторске школе;
Прилог 15.4 Правилник о избору ментора;
Прилог 15.5 Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта.

Целокупна документација је на интернет страници Агрономског факултета у Чачку (https://www.afc.kg.ac.rs/) у менију „Самовредновање 2017“.